

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI  
Cyrilometodějská teologická fakulta

Katedra církevních dějin a dějin křesťanského umění

Teologické nauky

**Vliv Druhého vatikánského koncilu na liturgický prostor  
kostela v Nedašově.**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: prof. PhDr. Miloslav Pojsl

Olomouc 2015

Josef Švach

**Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a při jejím zpracování jsem použil uvedenou literaturu.**

**V Nedašově 5. dubna 2015**

.....

**Děkuji prof. PhDr. Miloslavu Pojslovi za odborné vedení bakalářské práce a množství cenných rad a podnětů. Dále bych chtěl poděkovat manželce za podporu a vytvoření prostředí pro tvorbu mé práce.**

## Obsah

ÚVOD .....	5
1. VLV DOKUMENTŮ DRUHÉHO VATIKÁNSKÉHO KONCILU NA LITURGICKÝ PROSTOR.....	7
1.1. Druhý vatikánský koncil .....	7
1.2. Sacrosanctum Concilium a ostatní dokumenty .....	8
1.3. Příklad a začleňování změn Druhého vatikánského koncilu v Československu.....	10
1.4. Příklad a začleňování změn Druhého vatikánského koncilu v nedašovské farnosti a okolí .	11
2. PŘEDSTAVENÍ KOSTELA .....	16
2.1. Počátky kostela .....	16
2.2. Popis kostela .....	19
3. POPIS INTERIÉRU KOSTELA DO DRUHÉHO VATIKÁNSKÉHO KONCILU .....	21
3.1. Popis liturgického prostoru .....	21
3.2. Inventář kostela.....	25
3.3. Významné osobnosti spjaté s nedašovským kostelem .....	32
4. PROMĚNA LITURGICKÉHO PROSTORU PO DRUHÉM VATIKÁNSKÉM KONCILU .....	37
5. REFLEXE ZMĚN VE FARNOSTI.....	39
5.1. Rozhovor s Mgr. Janem Jelínkem.....	39
5.2. Rozhovor s panem Vojtěchem Káňou.....	41
5.3. Rozhovor s paní Anežkou Holbovou .....	41
ZÁVĚR .....	43
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA .....	44
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ .....	59
ANOTACE.....	62
SUMMARY .....	63

## ÚVOD

*„Nedašovská farnost je složena ze tří vesnic: Nedašova, Nedašové Lhoty a Návojně. Leží v malebném zákoutí severní části Bílých Karpat, které ztvárňují tzv. Závrší svou drsnou krásou. Táhnou se severovýchodním směrem v délce 80 km. Záhy po nich běží zemská hraniční čára a dělí Moravu od Slovenska. Jsou to protáhlé vrchy, většinou zalesněné. Malebnosti jim dodávají paseky, nepravidelně rozseté po horách, i rázovité valašské dřevěné chalupy, které se někde sem tam zachovaly.“<sup>1</sup> A v tomto prostředí vyčnívá, jako hlavní dominanta, nedašovský kostel, který je majákem i útočištěm, nadějí i pokojem všem, kdo v těchto obcích žijí.*

Když jsem se rozhodoval, jaké téma bakalářské práce zpracovat, chtěl jsem, aby se týkalo našeho okolí, farnosti nebo kostela. Po konzultaci s naším místním historikem PhDr. Alešem Naňákem, který mi pomohl zmapovat zajímavé oblasti vhodné ke zpracování této práce, jsem se rozhodl pečlivě prozkoumat období, kdy v našem farním kostele proběhly zásadní změny způsobené Druhým vatikánským koncilem. Toto téma mě velmi zaujalo a díky řadě rozhovorů a pozoruhodných pramenů, se kterými jsem se setkal, se mi naskytla možnost vrátit se o několik desetiletí zpět k našim předkům a vnímat ducha koncilní doby, který zde vál.

Během mé práce jsem se setkal s řadou zajímavých a vzácných pramenů. Velkým přínosem pro mě byl tzv. Anonymní rukopis, který byl původně uložen u farních kronik. Poté byl ztracen a nalezl se až v roce 2009. Je to mohutný svazek plný listů popsaných drobným úhledným písmem, ve kterém se dozvídáme téměř všechny informace o průběhu stavby kostela, a také o době před počátkem stavby. Autor v něm popisuje velmi podrobně interiér kostela, kostelní inventář a veškeré stavební práce. Je to jediný podrobný pramen, ze kterého máme možnost zjistit, jak kostel vypadal před Druhým vatikánským koncilem. Je zde do detailů popsáno, kde byly které obrazy, nástropní malby a dekorace.

Dalším významným pramenem byla Pamětní kniha nedašovské farnosti, svazek IV, z let 1959-2003. Je v ní podrobně popsáno P. Rudolfem Adámkem, jak probíhala koncilní změna v našem kostele. Píše zde o tom, v jakém stavu byl interiér před koncilem a co všechno se muselo změnit, přestavět, také se zmiňuje o reakcích farníků. Během rozhovoru s paní Anežkou Holbovou se mi dostal do rukou strojopis P. Adámka: Vzpomínky na putování životem, ve kterém popisuje svou životní cestu a

---

<sup>1</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu.

působení v jednotlivých farnostech. Zjistil jsem, že ve svých pamětech popisuje rovněž úpravu liturgického prostoru v Nedašově a že se podílel i na úpravě liturgického prostoru dle stanov po Druhém vatikánském koncilu v kostele sv. Jana Nepomuckého ve Všemíně, kostele sv. Mikuláše v Malenovicích a v kostele sv. Jakuba v Tečovicích.

Dalším podstatným zdrojem informací byly rozhovory s Mgr. Janem Jelínkem, místním stálým jáhnem, s panem Vojtěchem Káňou a s paní Anežkou Holbovou. Tyto rozhovory potvrzovaly zmínky z anonymního rukopisu a také ze vzpomínek P. Rudolfa Adámka. Z těchto rozhovorů jsem mohl zjistit, jak na ně působily úpravy dle Druhého vatikánského koncilu. Velmi přínosný byl pro mě rozhovor s Mgr. Janem Jelínkem, který mi popsal jeho cestu k jáhenství a zejména to, jak bylo vnímáno jeho působení jako akolyta za P. Rudolfa Adámka.

# 1. VLIV DOKUMENTŮ DRUHÉHO Vatikánského KONCILU NA LITURGICKÝ PROSTOR.

Druhý vatikánský koncil vyhlásil papež Jan XXIII., kdy jeho hlavní myšlenkou bylo „otevřít okna církve dokořán. Cílem bylo, aby bohatství, které Pán své církvi dal, totiž bohatství víry, mohlo proudit do celého světa.“ Papež si uvědomil, že je třeba dát světu existenční jistotu, protože je zatížen mnoha těžkostmi a trápeními. Koncilní duch je protkán úkonem veliké lásky k církvi, člověku a ke světu.<sup>2</sup>

## 1.1. Druhý vatikánský koncil

Dne 11. září 1962 zahájil papež Jan XXIII. všeobecný vatikánský sněm, jednalo se v pořadí již o 21. všeobecný církevní sněm. Byl to koncil, který nemá v dějinách obdoby, a to jak v počtu zúčastněných (okolo 2600 otců), tak v mezinárodním zastoupení (116 rozdílných krajů), tak věkem (polovina otců má sotva 60 let a dvacet sotva 40 let) a v poslední řadě přítomností novinářů a pozorovatelů. Druhý vatikánský sněm měl 70 debatních schémat, která byla na 2045 stranách, což je jen výtah ze 16ti svazků o 10 000 stranách.<sup>3</sup>

První zasedání trvalo od 11. října do 8. prosince 1962. Ihned po zahájení začala práce sněmu, jehož úkolem bylo zvolit dvě třetiny členů do 10 komisí. Do liturgické komise bylo zvoleno 16 Otců a 20. října vyhlásil generální sekretář Msgr. Pericle Felici i jména 8 Otců jmenovaných Janem XXIII. Dne 21. října zahájila takto složená komise svou práci. Jejich úkolem bylo posoudit příspěvky Otců, které měly být následně předány komisi. Diskuse o posvátné liturgii začala 22. října 1962 na čtvrtém všeobecném zasedání. Proč se začalo právě liturgií, nevíme.<sup>4</sup> Jednalo se o tom, aby místo latiny byl do bohoslužby slova zaveden národní jazyk, mělo tak dojít k aktivnějšímu zapojení lidu. Také se jednalo o možnosti přijímání pod obojí pro laiky.<sup>5</sup>

Druhá etapa, kterou otvírá již nový papež Pavel VI., začíná 29. září 1963 a končí 4. prosince 1963, kdy se do auly dostalo schéma o Církvi, kterou připravovalo

---

<sup>2</sup> POSPÍŠIL, Ctirad Václav. *Okna dokořán- II. Vatíkánský koncil očima Jana XXIII. a Pavla VI.* Radio proglas (internet) 14.12.2014, <http://www.proglas.cz/detail-poradu/2014-01-01-11-05.html>.

<sup>3</sup> BEŇO, Ján Augustín. *II. Vatíkánsky koncil: 1962-1965*. Nitra: RODINA, 1992. S.25-26.

<sup>4</sup> POLC, Jaroslav V. *Posvátná liturgie*. Řím: Křesťanská akademie, 1981. S.219-220.

<sup>5</sup> FRANZEN, August a Roland FRÖHLICH. *Malé dějiny církve*. 3., dopl. a rozš. vyd. Překlad Bedřich Smékal, Marta Rynešová. V Kostelním Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006, Studium (Karmelitánské nakladatelství), sv. 1. ISBN 80-719-5082-3.S.295.

70 odborníků po dva roky. Tušili, že se jedná o hlavní a zásadní téma koncilu.<sup>6</sup> Došlo ke střetu nově nabytého sebeuvědomění církve s tradičními představami. Řešily se strukturální problémy, jednalo se především o poměru primátu ke kolegiálnosti a o účasti kolegia s papežem na nejvyšším řízení církve. Během zasedání, konkrétně na konci října, proběhly i tuhé řečnické boje. Jednalo se o tématech jako: O pastýřském úřadu biskupů, O ekumenismu, ve kterém byly sporné kapitoly o židech, náboženské svobodě. Nakonec bylo většinou přijato přepracované schéma o posvátné liturgii a v závěrečném sezení 4. prosince bylo schváleno a publikováno.<sup>7</sup>

Třetí zasedání trvalo do 14. září do 21. listopadu. Bylo třeba ukončit již projednávané schéma o zjevení a diskusi o církvi, biskupském úřadu a ekumenismu. Nově se projednávaly okruhy o apoštolátu laiků a o církvi ve světě. Papež se přihlásil k principu kolegiálnosti v církvi, kde se primát doplňuje episkopátem. Řešilo se udělování jáhenského svěcení, otázka celibátu, směrnice pro kněžský život a službu, o výchově kněží. Projednávaly se návrhy na manželskou reformu, o právu smíšených manželství. Situace se přiosvětila při diskusi O církvi, ale vzhledem k tomu, že bylo přijato schéma O východních církvích, překonaly se tím zábrany posledního hlasování, také konstituce o církvi a dekret o ekumenismu.<sup>8</sup>

Poslední zasedání probíhalo od 14. září do 8. prosince 1965. Papež informoval o tom, že svolá biskupskou radu, která se měla podílet na řízení církve. Poměrně dlouho probíhala diskuze o náboženské svobodě. Bylo prohlášeno právo na svobodu svědomí v oblasti náboženství. Ke konci měsíce října byla papežem doončena řada dekretů. Až v posledním sezení 7. 12. 1965 došlo k vyhlášení schématu o Církvi v dnešním světě. Koncil byl ukončen na Petřském náměstí dne 8. prosince 1965.<sup>9</sup>

## **1.2. Sacrosanctum Concilium a ostatní dokumenty**

Dne 4. prosince 1963 byl vyhlášen Pavlem VI. dokument Druhého vatikánského koncilu Sacrosanctum Concilium, který pojednává o obnově a rozvoji liturgie. Liturgie je nezbytná k tomu, aby věřící prezentovali svým životem Kristovo tajemství a opravdovost církve. „*Je totiž zároveň lidská i božská, viditelná a přitom vybavená*

---

<sup>6</sup> BEŇO, Ján Augustín. *II. Vatikánský koncil: 1962-1965*. Nitra: RODINA, 1992. S.33

<sup>7</sup> FRANZEN, August a Roland FRÖHLICH. *Malé dějiny církve*. 3., dopl. a rozš. vyd. Překlad Bedřich Smékal, Marta Rynešová. V Kostelním Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. Studium (Karmelitánské nakladatelství), sv. 1. ISBN 80-719-5082-3. S.296.

<sup>8</sup> Tamtéž. S. 296-297.

<sup>9</sup> Tamtéž. S. 296-297.



*neviditelnými hodnotami, je horlivě činná i oddaná kontemplaci, je přítomna ve světě, a přece jím jen prochází.*<sup>10</sup> Jednotlivé vlastnosti církve jsou společně propojeny a vše má směřovat k božskému, neviditelnému a budoucímu. „*Proto liturgie denně přetvořuje ty, kdo jsou uvnitř církve, ve svatý chrám v Pánu, v Boží příbytek v Duchu, až k uskutečnění Kristovy plnosti.*“<sup>11</sup> Z toho důvodu sněm považoval za nezbytné stanovit další nařízení, která jsou zaměřená na rozvoj a reformu liturgie. Došlo také k zavedení praktických směrnic.<sup>12</sup>

Dokument obsahuje sedm kapitol: Všeobecné zásady pro obnovu a rozvoj posvátné liturgie, Tajemství eucharistie, Ostatní svátosti a svátostiny, Posvátné officium, Liturgický rok, Liturgická hudba, Sakrální a liturgické vybavení.<sup>13</sup> V poslední, sedmé kapitole, jsou zmíněny úpravy sakrálního prostoru obecně. Přesnější formy úprav liturgického prostoru jsou uvedeny v dokumentech navazujících na uvedený koncilní dokument, a to v instrukci *Inter Oecumenici* a Všeobecném úvodu k římskému misálu, v instrukci *Eucharisticum Mysterium* a dále v novém kodexu kanonického práva (CIC1983).<sup>14</sup> Jedná se o následující změny: ústředním místem liturgického prostoru má být samostatný oltář, který je volně přístupný, ze všech stran, aby bylo možno slavit mši čelem k lidu. Další změna zahrnuje možnost oddělení svatostánku od oltáře, například do samostatné kaple. Ambon by měl být umístěn na správném místě, které by upoutávalo zájem věřících, a zároveň by měl být ve spojení s oltářem, protože bohoslužba slova a eucharistie jsou úzce spjaty. Následující změna se týkala umístění sedes v prostředí presbytáře. Sedes má představovat místo pro celebrujícího kněze, který vede modlitbu. Presbytář a v něm sedes s ambonem mají stěžejní důležitost při slavení liturgie. Co se týká velikosti presbytáře, tak má být dost veliký, viditelný a oddělený od prostoru pro věřící, například vyvýšením. V prostoru pro věřící má být zajištěna dobrá viditelnost a slyšitelnost a nemají být vyhražována místa pro soukromé osoby. Prostor, kde se nachází varhany a sbor má naznačovat, že jsou součástí společenství. Svou důležitost hraje umístění křtitelnice, která má být na viditelném místě. Výzdobě kostelů má vévodit jednoduchost, lehkost, krása, důstojnost a

---

<sup>10</sup> *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1995. ISBN 8071130893. S.133.

<sup>11</sup> Tamtéž.

<sup>12</sup> Tamtéž.

<sup>13</sup> Tamtéž. S.129-132.

<sup>14</sup> JIRSA, Prokop. *Diskuze o liturgickém prostoru v českém jazykovém prostředí- historie a současnost*. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Th Lic.Mgr. Jan Kotas. S.24-30.

pochopitelnost, tak aby vše přispívali k hlubšímu prožívání. A další změnou je, že se ruší klasické zpovědnice a je doporučeno vytvořit místnosti pro zpověď.<sup>15</sup>

### **1.3. Příchod a začleňování změn Druhého vatikánského koncilu v Československu**

Situace v Československu byla pro církve po únoru 1948 velmi složitá. Po neúspěšné snaze komunistického režimu získat nad církví větší kontrolu, se církev stala nežádoucí, byla pronásledována a vytlačována z běžného života a byla snaha o její větší kontrolu. Druhý vatikánský koncil byl vnímán jako prostředek k oživení církve, což bylo pro režim problematické, neboť se ji snažil propagovat jako zpátečnickou organizaci. Myšlenky Druhého vatikánského koncilu nebyly hlavními tématy v diecézních oběžnících, v Duchovním Pastýři ani vůdčími tématy vnitrocírkevních diskusí o koncilu. Širší veřejná diskuse nebyla z politických důvodů možná. Nejčastěji začali věřící poznávat změny Druhého vatikánského koncilu na úpravě liturgie a změnách liturgického prostoru. Zkoumání pramenů ukazuje, že odpor ke změnám nebyl velký.<sup>16</sup>

Proud změn vyústěný z Druhého vatikánského koncilu přichází do Československa opožděně. Země nebyla ochuzena o evropský vliv, ale nových kostelů a kaplí vzniklo jen velmi málo. Za zmínku stojí kostel sv. Josefa v Senetářově od Ludvíka Kolka na Blanensku a kostel sv. Mikuláše v Tiché od Lubomíra Šlapeta u Frenštátu pod Radhoštěm.<sup>17</sup>

Častějším jevem byly změny v rámci interiérů stávajících kostelů než vznik novostaveb. Za zmínku stojí nové zařízení kostela v Jedovnicích u Blanska. Úpravy tohoto objektu začaly už v roce 1962, tedy ještě před vyhlášením závěrů Druhého vatikánského koncilu. Myšlenka rekonstrukce byla iniciovaná místním farářem P. Františkem Vavříčkem<sup>18</sup> (1913-1995), který vybavil presbytář v duchu nových

---

<sup>15</sup> JIRSA, Prokop. *Diskuze o liturgickém prostoru v českém jazykovém prostředí- historie a současnost*. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Th Lic.Mgr. Jan Kotas. S.24-30.

<sup>16</sup> OPATRŇÝ, Aleš. Jak byl čten koncil v Čechách a na Moravě. In: *Teologické texty*. Praha: Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, 2003, s. 29. ISSN 0862-6944.

<sup>17</sup> HAVLÍČEK, Štěpán, *Sto let liturgického prostoru*, Katolický týdeník (internet) 14.2.2015, <http://www.katyd.cz/clanky/sto-let-liturgickeho-prostoru.html>

<sup>18</sup> Působil ve farnosti v Jedovnicích 47 let. Měl velké zásluhy na stavbě nového moderního kostela sv. Josefa v Senetářově a modernizováno mnoho kaplí v Jedovnické farnosti. Srov. Jedovnický kostel. *Římskokatolická farnost Jedovnice* (internet) 21.3.2015, <http://www.jedovnice.cz/farnost/kostel.htm>

moderních výtvarných tendencí. Návrh presbytáře pro něj připravil Jan Koblasa. Dominantou interiéru se stal oltářní obraz malíře Mikuláše Medka zasazený v rámu sochaře Jana Koblasy. Ústředním motivem obrazu je kříž modré barvy na temně rudém pozadí. Dílo těchto umělců nahradilo původní novogotický oltář s obrazem Sv. Petra a Pavla z roku 1873. Jan Koblasa doplnil r. 1964 ještě Svatostánek ze silně pozlaceného poměděného hliníku znázorňující Boží vykoupění.<sup>19</sup> Na přestavbě se vedle Mikuláše Medka a Jana Koblasy podíleli také Karel Nepraš a Josef Istler. Karel Nepraš je autorem dvoudílného dřevěného zábradlí, které odděluje kněžiště od prostoru lodí kostela. Josef Istler vytvořil oválná okna z leptaného skla, která jsou umístěna v klenbě apsidy. Přemalováním stěn na bílo a instalací rámcového osvětlení se staly úpravy unikátní a svou nadčasovostí inspirativní pro další realizace.

Kostel v Srbči u Rakovníka je významný tím, že už roku 1965 stanul kněz čelem k věřícím. V těchto letech vznikaly ve světě kostely se zajímavými a různorodými interiéry, které sjednocovalo úsilí autorů ozřejmit lidem slavení mše svaté. Čeští umělci sledovali novodobé světové trendy a také vytvořili několik zajímavých a nevšedních návrhů. Patřil mezi ně například architekt Jan Sokol<sup>20</sup>, který upravil kapli kněžského semináře v Litoměřicích, či Lubomír Špaleta, jenž chtěl upravit kostel svatého Mořice v Olomouci.<sup>21</sup>

#### ***1.4. Příchod a začleňování změn Druhého vatikánského koncilu v nedašovské farnosti a okolí***

Nedašovská farnost je poměrně mladá. Základní kámen kostela byl posvěcen dne 6. června 1909 Antonínem Cyrilem Stojanem, kdy se konala velkolepá slavnost, při níž bylo v Nedašově až 4000 lidí.<sup>22</sup> Kostel navrhl architekt Víra a inženýr Lukařský, původně byl navržen pro 400 osob, nakonec byl postaven s kapacitou pro 1000 lidí.<sup>23</sup> Kostel Nanebevzetí Panny Marie byl slavnostně vysvěcen dne 25. března 1916

---

<sup>19</sup> JANÁKOVÁ, Monika. *DÍLO JANA KOBLASY V KOSTELE SV. PETRA A PAVLA V JEDOVNICÍCH*. Brno, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce doc. PhDr. Alena Pomajzlová, Ph.D. s. 46-47.

<sup>20</sup> Navrhl kostel Sv. Rodiny v Luhačovicích, i když byl návrh hotový už před rokem 1968, podařilo se ho uskutečnit až po roce 1989  
Srov. KOPEČEK, Pavel. *Liturgie a architektura: moderní sakrální architektura v Čechách a na Moravě*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, ISBN 978-802-4439-594.S.72.

<sup>21</sup> HAVLÍČEK, Štěpán, *Sto let liturgického prostoru*, Katolický týdeník (internet) 14.2.2015, <http://www.katyd.cz/clanky/sto-let-liturgickeho-prostoru.html>

<sup>22</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.18.

<sup>23</sup> Tamtéž. 17.

Antonínem Cyrilem Stojanem.<sup>24</sup> Je třeba si uvědomit, že lidé, kteří se podíleli na stavbě kostela i vývoji jeho interiéru, se museli na sklonku svého života potýkat se změnami, které přinesl Druhý vatikánský koncil. Jejich snaha udělat kostel “zdobný a útulný” byla nahrazena kontenplativní strohostí.

## **P. Rudolf Adámek**

Změny, které proběhly vlivem koncilu, byly uskutečněny za faráře Rudolfa Adámka<sup>25</sup> (obr. č. 14), (1923 Ostrava - Stará Bělá – 2009 Zlín), který byl vysvěcen v Olomouci 5. července 1947. Působil ve farnostech Hradčovice, Hulín a Lidečko, jako administrátor ve farnosti Všemina a Nedašov, jako farář ve farnosti Mysločovice, Zlín-Malenovice, zároveň byl děkanem zlínského děkanátu a do roku 2006 vypomáhal v duchovní správě ve farnosti Napajedla.<sup>26</sup>

P. Rudolf Adámek byl správcem v několika farnostech a s úpravami kostela měl mnoho zkušeností. První úpravu liturgického prostoru provedl už ve svém působišti ve Všemíně, kde vytvořil poradní sbor, ve kterém měl vedle administrátora důležité slovo i akademický malíř a grafik František Peňáz<sup>27</sup>. Kostel sv. Jana Nepomuckého z 18. století zde například prosvětлил prodloužením oken, zjednodušil boční oltáře, vyvýšil kněžiště, doplnil o nový hlavní oltář a kazatelnu nahradil ambonem. Nechával upravovat i kostel sv. Mikuláše z roku 1845 v Malenovicích, také za pomoci Mistra Františka Peňáze. Příklady změn v kostele: kostel vymalován, kněžiště vyvýšeno, hlavní oltář ponechal na svém místě a sloužil jako svatostánek, pořídil novou oltářní menzu, snížil kazatelnu a oddělil ji od zdi. Ve stejné farnosti upravoval v Tečovicích kostel sv. Jakuba Většího<sup>28</sup> ze 13. století. Zde došlo k přenesení pseudogotického svatostánku do sakristie, byla přidána nová oltářní menza, sedes a pult. Kostel dostal novou mramorovou dlažbu, která musela být nahrazena dlažbou cihlovou.

---

<sup>24</sup> Tamtéž. 32.

<sup>25</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.s.14.

<sup>26</sup> Radio Proglas (internet) 14.1.2015, <http://www.proglas.cz/res/data/051/005864.pdf>

<sup>27</sup> I zde namaloval obraz trpícího Krista (podobně jako v kostele Sv. Kateřiny v Kašavě a kostele Nanebevzetí Panny Marie v Nedašově)

Srov. PEŇÁZ, František. *František Peňáz: akademický malíř a grafik : 1912-1996 : výběr obrazů, kreseb a grafik z celoživotní tvorby*. 1. vyd. Editor Irena Voštová. Luhačovice: Atelier IM, 2013, s. 164 . ISBN 978-80-85948-81-3. S. 151-152

<sup>28</sup> Kostel přibližně z r. 1260 postaven byl původně jako románský pak byl přestavěn nejprve na gotický a potom na barokní, je to nejstarší kostel ve zlínském kraji.

*Kostel sv. Jakuba Většího*. Hrady.cz cestujte s přehledem (internet) 4.4. 2015, <http://www.hrady.cz/?OID=8791>

Nástup P. Rudolfa Adámka do nedašovské farnosti popisuje kronika takto: „8. Zář 1969 bylo rozhodnuto, aby s účinností od 1. 9. 1969 se stal 9. knězem v Nedašově Rudolf Adánek...“ Ve farní kronice píše o svém uvítání do farnosti toto: „Do Nedašova jsem se nastěhoval ve čtvrtek 18. září a v neděli 21. 9. - ve výroční den úmrtí P. Půčka byl jsem uvítán před kostelem zástupci farnosti. Byl to návrh jejích, mně samotnému se nezdálo, aby byla větší sláva při nastoupení, protože se může později leccos vyskytnout, zač lidé chválit nebudou.“<sup>29</sup> Jeho mínění nebylo daleko od pravdy, jelikož ho čekal náročný úkol provádět změny koncilu v silně konzervativním prostředí.

P. Adánek píše ve svém strojopise s názvem *Vzpomínky na putování životem o nedašovské farnosti* toto: „Nedašovská farnost je zhruba dvakrát větší než Všemina. Při nedělních bohoslužbách býval kostel =nabitý= farníky z Nedašova, Návojně a Nedašovy Lhoty. Jednou jsme napočítali při obou mších svatých přes 1600 účastníků, což bylo víc než polovina všech obyvatel farnosti. Jindy zase při odpolední vánoční pobožnosti byla =ofěra= lidé přinášeli dárky k oltáři. Dával jsem líbat křížek a v duchu jsem počítal účastníky. Po osmi stovkách se mi číslo popletlo- a to ještě nebyl konec. Složení farníků bylo stejné jako na ostatním Valašsku: Lidé upřímně a obětavě zbožní, jiní tradičně věrní, další zase vlažní, hrstka s vírou slabou či žádnou...Ve zpovědnici bylo stále hodně práce. Za celou dobu mého pobytu ve farnosti jen jednou nebo dvakrát se stalo, že nebyl nikdo u svaté zpovědi...Nedašovjané rádi a často chodili ke Stolu Páně, takže nejdelší části mše svaté bylo rozdávání Těla Páně...Do náboženské vyuky chodilo čistých sto procent dětí.“<sup>30</sup>

## **Změny Druhého vatikánského koncilu v Nedašově**

P. Rudolf Adánek ve svém strojopise *Vzpomínky na putování životem* vzpomíná na příhodu: „Od adventu 1969 začaly platit nové liturgické předpisy o bohoslužbách v lidovém jazyku. Na kůru nacvičoval sbor nové zpěvy i odpovědi lidu. U oltáře strýc kostelník Matušů něco upravoval a hlasitě si prozpěvoval nové melodie. Když varhaník přerušil cvičení poznámkou: „To hen (už nevím co) by sa mělo z pavlače dát pryč!“ , zaznělo od oltáře v Olejníkovské úpravě: „I s tebou!“<sup>31</sup>

Jedním z prvních projevů změn vatikánského koncilu doložených ve farní kronice bylo založení farní rady dne 16. listopadu 1969. Farní kronika popisuje den

---

<sup>29</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.s.14.

<sup>30</sup> Archiv paní Anežky Holbové, *Vzpomínky na putování životem*, strojopis . S. 29-32

<sup>31</sup> Tamtéž. S.30

platnosti nové liturgie takto: „*Neděle adventní- 30. 11. 1969 je památná pro celou církev- i pro naši farnost. Začala platit obnovená liturgie, která má více přitáhnout lid Boží k oltáři. Farníkům bylo vše vysvětleno, začali jsme ihned dle předpisů.*“<sup>32</sup>

Vlivem koncilu proběhla zásadní rekonstrukce kostela Nanebevzetí Panny Marie v roce 1970, které se budu věnovat v kapitole: Proměna liturgického prostoru po Druhém vatikánském koncilu.

Další významnou změnu popisuje kronika takto: „*Na základě Indultu Posvátné kongregace svátostí p. kapitulní vikář prof. Josef Vrana ze dne 6. 12. 1971 č. 4225/71 na doporučení zdejšího administrátora určil „k službě podávání sv. přijímání tyto věřící laiky: Jana Jelínka, nar. 18.4. 1936 a Antona Beňu, nar. 24.4. 1928. J. Jelínek je dělníkem, bydlí v Návojně č. 15, A. Beňo je účetním, bydlí v Nedašově č. 216. Oba mají maturitu a jsou ženatí. Oba splnili podmínky a dávají záruky, že své povinnosti berou, budou brát v intencích církve. Ve zvláštní bohoslužbě slova odpoledne na poslední adventní neděli bylo všechno farníkům vysvětleno a oba jmenovaní patřičným obřadem byli uvedeni do této služby.*“<sup>33</sup>

Je třeba se zmínit o tom, že pan Jan Jelínek přijal trvalé jáhenské svěcení dne 9. srpna 1994. Vysvěcen byl Mons. Janem Graubnerem. Předcházela tomu nelehká studijní cesta, kdy kvůli totalitnímu režimu mohl začít studovat až dálkově při zaměstnání. Nejprve studoval gymnasium a poté bohosloví na Univerzitě Palackého Cyrilometodějské teologické fakulty v Olomouci, které ukončil v r. 1995 jako magistr křesťanské výchovy.

## **Změny v okolních farnostech**

Několik zmínek o vlivu Druhého vatikánského koncilu u nás je zaznamenáno i v prvním díle pamětní knihy farnosti Valašské Klobouky. Již 28. 2. 1965 je zde napsána poznámka o oběžníku kapitulní konzistoře, který se zabývá liturgickými úpravami podle konstituce o posvátné liturgii ze dne 4. 12. 1963 a dogmatické konstituci o církvi ze dne 21. 11. 1964. S liturgickými úpravami by se mělo začít již první neděli postní, tedy 7. 3. 1965. Během roku 1965 bylo věřícím vysvětlováno, jak bude liturgická úprava bohoslužeb vypadat. V květnu roku 1966 byla třídní pobožnost duchovní obnovy na poděkování za milost Druhého vatikánského koncilu a prosby za uskutečnění jeho závěrů. K dalším změnám dochází v roce 1967, kdy byl

---

<sup>32</sup> Tamtéž. S.17.

<sup>33</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.s.3.

oltář Božího hrobu přemístěn do prostoru mezi křtitelnicí a kazatelnou a tam byla sloužena mše svatá tváří k lidu. V tomto roce byla vystavena nejsvětější svátost podle nových liturgických předpisů až po svatém přijímání. Byly také rozdávány čtyřlístky, které obsahovaly mešní řád pro odpovědi věřících.

*„4. 1. 1970 ráno před bohoslužbami na lavicích přichystány zase Liturgické mešní modlitby, přečteny a vysvětleny směrnice, předpisy, kterak užívat LMM a poprvé jsme sloužili mši svatou podle nového mešního řádu. Snad by bylo na místě poznamenat, jak působil na lidi: nejistota i uznání, nevědomost i nezájem. Snad je všechno velmi uspěchané. V homilii se duchovní správce snažil podat výklad všech tří čtení se zaměřením ke mši sv.“<sup>34</sup>*

Vzhledem k tomu, že kostel sv. Václava v Brumově pochází z poloviny 13. století<sup>35</sup>, žádné zásadnější změny zde neproběhly. Ve farní kronice je záznam až z roku 1978, ve kterém se píše: *„V polovici dubna se podle směrnic vatikánského koncilu odstranila mřížka mezi kněžištěm a chrámovou lodí. Pořízen nový obětní stůl pro celebrování tváří k lidu s příslušenstvím: ambou, sedilia, stolec a kříž, vše na dřevěném stupni z modřínového dřeva, který rozšiřuje mramorové stupně hlavního oltáře. Řezby provedl mistr řezbář Štefan Bača z Rajce a vše ostatní tamější mistr stolář.“<sup>36</sup>*

---

<sup>34</sup> FÚ Valašské Klobouky. *Farní kronika 1954-1970*.

<sup>35</sup> *Víš, že náš kostel*, Farnost sv. Václava v Brumově - Bylnici (internet) 10.3. 2015, <http://www.farnostbrumov.cz/Kostel/kostel.htm>

<sup>36</sup> *Pamětní kniha farnosti sv. Václava*, Farnost sv. Václava v Brumově - Bylnici (internet) 10.3. 2015, [http://www.farnostbrumov.cz/Historie\\_farnosti/seznam.htm](http://www.farnostbrumov.cz/Historie_farnosti/seznam.htm)

## 2. PŘEDSTAVENÍ KOSTELA

### 2.1. *Počátky kostela*

Mezi lidmi se mluvilo o tom, že kostel v Nedašově měl stát už mnohem dříve. Údajně již v roce 1786 mělo dojít ke vzniku samostatné duchovní správy a zřízení nového kostela, který měl stát na Bůbelovém pozemku.<sup>37</sup> Ke stavbě nedošlo z několika důvodů. Jedna z hlavních příčin byla, že v Nedašově nežil dostatečný počet věřících. Dalším důvodem byla skutečnost, že se zdejší obyvatelé nechtěli odtrhnout od farního kostela v Brumově, a také nedostatek financí.<sup>38</sup>

K další myšlence vybudovat vlastní kostel došlo až v roce 1907, jejímž hlavním iniciátorem byl brumovský farář P. Jakub Jelínek.<sup>39</sup> Tehdy v Nedašově stávala pouze dřevěná zvonice, podobně jako v jiných valašských vesnicích.<sup>40</sup> V březnu 1907 došlo k sepsání společného dopisu starosty obcí Nedašov, Nedašova Lhota a Návojná, ve kterém oficiálně žádali o pomoc s podporou stavby kostela Dr. Antonína Cyrila Stojana - poslance Zemského moravského sněmu za valašskokloboucký okres. Poté se s ním uskutečnila schůzka, kde poslanec Stojan svou pomoc přislíbil. Dne 23. června 1907 byla uspořádána slavnost a sloužena mše svatá před křížem na návsi v Nedašově, jejímž úmyslem bylo vyprošení Boží pomoci při založení kostela a duchovní správy. Mši sloužil Stojan za asistence dalších kněží. Účastnili se i starostové okolních obcí, 4 říšští poslanci a kolem pěti tisíc lidí.<sup>41</sup>

Byla vytvořena kostelní Jednota sv. Cyrila a Methoděje, výbor pro stavbu kostela, fary a hřbitova. O jejím založení začal jednat v červenci 1907 P. Jakub Jelínek. V srpnu 1907 zasílá P. Jelínek řád Jednoty do Brna ke schválení, kde je následně povolena. Poté se v Nedašově konala valná hromada, na které byli přítomni také říšští poslanci A. C. Stojan, M. Hruban, J. Kadlčák, Fr. Chlebus a M. Bartoň. Jednalo se zde o možnosti přihlásit se do kostelní Jednoty, aby se na základě valné hromady mohl zvolit výbor. Přihlásilo se celkem 185 členů z Nedašova, Návojně a Nedašovy Lhoty. Probošt

---

<sup>37</sup> FÚ Nedašov. *Farní kronika nedašovská*, Svazek I, 1907-1947.S.14.

<sup>38</sup> MATÝSEK, F.: *Na pastvách zelených, Náboženské památky jižního Valašska*, svazek III. Dějiny farnosti Nedašov, strojopis- přepsáno B. Havlíčkem, kopie uložena u autora.

<sup>39</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.9.

<sup>40</sup> MATÝSEK, F.: *Na pastvách zelených, Náboženské památky jižního Valašska*, svazek III. Dějiny farnosti Nedašov, strojopis- přepsáno B. Havlíčkem, kopie uložena u autora.

<sup>41</sup> Tamtéž.



A. C. Stojan s duchovenstvem se dostavil 15. 8. 1907 do Nedašova a organizoval odpolední slavnost k místní zvonici. Po slavnosti proběhla schůze a A. C. Stojan oficiálně zřizuje kostelní Jednotu a stává se její předsedou. Místopředsedou se stal Jan Matůš z Nedašova č. 69, za jednatele byl zvolen broumovský kaplan P. Jan Zikmundík. Josef Švach, starosta Nedašova, se stal pokladníkem.<sup>42</sup> V roce 1908 se začaly rýsovat stavební přípravy, v březnu 1908 se vyjednává o místě, kde bude stát kostel. Do Nedašova přijíždí komise poslaná C. k. místodržitelstvím v Brně a uherskobrodským hejtmanstvím. Jejich úkolem bylo vybrat společně s místními místo zamýšleného kostela. Po delším jednání bylo vybráno Kolínkovo „Záhumení“.<sup>43</sup>

Základní kámen byl posvěcen dne 6. června 1909 Dr. Antonínem Cyrilem Stojanem při velkolepé slavnosti na svátek Svaté Trojice.<sup>44</sup> Nechejme o této události promluvit tzv. Anonymní rukopis: *„Tento den učinil Pán, aby nezapomenutelně byl zapsán do dějin náboženského života Závřanska: slavnost posvěcení základního kamene. Celou vsí vanula slavnostní nálada. Všichni ve svátečních valašských krojích. Mládež do noci pracovala na slávobránách a na výzdobě místa svěcení. Základní kámen byl přichystán u studně Surých.“*<sup>45</sup> Jak můžeme v rukopise číst dále, byla to skutečně slavnost velkolepá a nevídaná, plná radosti a očekávání.

Během stavebních prací se musela budoucí farnost a ti, kteří měli vše na starosti, potýkat s mnoha obtížemi. Už v roce 1910 dochází k určitým nepříjemnostem spojeným s veřejným životem obce a také ke sporům mezi architektem Vírou a stavitelem Lukavským. Tento spor způsobil řadu nepříjemností a vnesl mezi prostý lid velkou nejistotu. I přes vyvstálé komplikace se s pracemi pokračovalo. Pod obrovským tlakem se musel cítit P. Jelínek, jelikož on byl duší této akce a dal vše do pohybu. Situace se měnila rychle jako počasí. Radost střídala nejistotu. Jednou se vše dařilo, podruhé nikoli. V půli roku 1911 byly pořízeny tři kostelní zvony. Zvonění dodávalo lidem naději a vlévalo sílu. Mezitím se vyráběl pískovcový hlavní oltář v Hořicích.<sup>46</sup>

Farář investoval do stavby všechny své úspory. Za 8000 korun nechal objednat malbu oken, jejichž krása nás upoutává dodnes.<sup>47</sup> Na konci roku 2012 je stavba téměř hotová, až na vnitřní vybavení. S tímto faktem však nepřichází radost, jelikož je třeba

---

<sup>42</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.13.

<sup>43</sup> Tamtéž. 14.

<sup>44</sup> Tamtéž. 18.

<sup>45</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu (viz. str. 22).

<sup>46</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.25-27

<sup>47</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Okna barevná (viz. str. 1).

zaplatit mnoho pohledávek a navíc zdejší lid nemůže nijak pomoci, jelikož mají sami starosti o vlastní živobytí kvůli loňskému lijáku, který zničil veškerou úrodu.<sup>48</sup>

Rok 1912 přináší osazení chrámových oken a byla provedena výmalba kostela. Jelínek zaplatil celou částku za malíře i okna, která dosáhla výšky 21000 korun. V tomto roce byla udělána betonová podlaha a na ni položena dlažba. V tuto dobu byl údajně už hotov hlavní oltář v Hořicích.

K roku 1913 se nedochovalo mnoho záznamů, můžeme jen předpokládat, že vše pomalu plynulo a práce pokračovaly. Skličující pro místní bylo zjištění, že dne 13. prosince 1913 zemřel farář Jelínek. Přišli nejen o svého pastýře, ale především o rádce, pomocníka a také administrátora, který řešil veškeré finanční záležitosti a několikrát i zaplatil neodkladné pohledávky. Tato situace velmi tížila nově zvoleného starostu Martina Ptáčka, který prosil o pomoc Probošta Stojana. Přesto, že se práce blížily ke konci, stále není hotovo. Neustále musí řešit finanční situaci, je třeba platit půjčky a i dělníci by chtěli svou zaslouženou mzdu.

Během července 1914 byl konečně dopraven a osazen hlavní oltář v presbytáři. Neustálým problémem byl nedostatek peněz, což zapříčinilo, že dlouho nebylo možno koupit kazatelnu. Pořádila se až díky finanční pomoci od amerických vystěhovalců. Poté se ještě pořídilo věčné<sup>49</sup> světlo a obrazy křížové cesty, jejichž autorem je malíř Mühl z Nové Paky. Obrazy nesly dubové gotické rámy natřené tmavě hnědou barvou. Pod obrazem na rámu je vždy nápis, který popisuje jednotlivá zastavení, nahoře jsou dvě fiály a vimperk, které dekorují kraby. Místo kytice je znázorněn jehlový kříž.

Finálním pracím nezabránilo ani vypuknutí 1. světové války. Vytoužený a dlouho očekávaný okamžik nastal 25. března 1916, kdy proběhlo slavnostní svěcení kostela Nanebevzetí Panny Marie Dr. Antonínem Cyrilem Stojanem. Byla to nevídaná sláva, které se zúčastnilo veškeré obyvatelstvo.<sup>50</sup> Konečně byla jejich práce u konce, už jen ve vzpomínkách se jim přehrávaly všechny nástrahy, problémy a neshody a vše, s čím se museli během minulých let potýkat.

---

<sup>48</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.27-28.

<sup>49</sup> Věčné světlo v hodnotě 300 zlatých bylo pořízeno panem Janem Fojtíkem *Vzpomínky pana Jana Fojtíka sepsané na přání P. Františka Půčka v roce 1958*, rukopis uložen v osobním archívu paní Anežky Holbové

<sup>50</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.30-32

V období během stavby kostela, ale i několik let poté, se vedly neustálé spory mezi Návojnou a zbylými dvěma vesnicemi<sup>51</sup>, tedy Nedašovem a Nedašovou Lhotou, protože Návojná nechtěla být součástí nedašovské farnosti, ale chtěla zůstat při Farnosti Brumov.<sup>52</sup> Avšak veškeré její pokusy nebyly odsouhlaseny. Příznivější situace se začala rozvíjet až v roce 1946, kdy měl 5. července primiční mši Cyril Ptáček, rodák z Návojně. Spory byly ukončeny v r. 1948, kdy konzistoř dala na starost P. Půčkovi kroniku Návojně a vyúčtování obce.<sup>53</sup>

Po vysvěcení probíhaly bohoslužby jedenkrát za měsíc.<sup>54</sup> V roce 1917 byly v Nedašově slouženy mše vždy první a třetí neděle v měsíci. V roce 1921, po první světové válce, byla vybudována fara. V kostele byly povoleny křty a vdavky. Již bylo vše nachystáno pro příchod dlouho očekávaného kněze.<sup>55</sup>

Je jasné, že vysvěcením nekončí práce na kostele. Neustále je co vylepšovat a doplňovat, především v interiéru. Samozřejmě se vše odvíjí od finančních možností. Zajímavostí je, že se na pořízení vybavení podíleli nejen místní, ale probíhaly sbírky po celé moravskoslezské oblasti. V roce 1917 bylo připraveno deset lavic na každou stranu. Další lavice byly dokončeny o dva roky později, poté v roce 1924. Do poloviny 30. let fungoval systém prodeje míst, zrušeno bylo až za P. Františka Půčka.<sup>56</sup>

## 2.2. Popis kostela

*„Majestátnou dominantu Nedašova tvoří římskokatolický kostel zasvěcený Panně Marii Nanebevzaté. Je to prst zvedající se z této pozemskosti k nebi a připomínající všem cíl našeho života : Jsme tu proto, abychom Pánu Bohu sloužili a tak jednou spaseni byli.“<sup>57</sup>*

---

<sup>51</sup> Spory vyvolával návojský revírník Jindřich Nitzche, který se nechtěl od Brumovské farnosti odtrhnout. Ten ovlivnil i rytíře Mannera s velkou částí návojských obyvatel  
Srov. NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.15

<sup>52</sup> MATÝSEK, F.: *Na pastvách zelených, Náboženské památky jižního Valašska*, svazek III. Dějiny farnosti Nedašov, strojopis- přepsáno B. Havlíčkem, kopie uložena u autora.

<sup>53</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.39

<sup>54</sup> MATÝSEK, F.: *Na pastvách zelených, Náboženské památky jižního Valašska*, svazek III. Dějiny farnosti Nedašov, strojopis- přepsáno B. Havlíčkem, kopie uložena u autora.

<sup>55</sup> Tamtéž.

<sup>56</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.34

<sup>57</sup> MATÝSEK, F.: *Na pastvách zelených, Náboženské památky jižního Valašska*, svazek III. Dějiny farnosti Nedašov, strojopis- přepsáno B. Havlíčkem, kopie uložena u autora.

Lod' kostela má délku 27 m a šířku 12 m. Výška po patky pilířů je 6,3 m, od patky po valení 4,7 m, valení 0,5 m. Celkem tedy 11,5 m. Délka presbytáře je 8,05 m. Zdi jsou tlusté 90 cm, ve věži údajně až 135 cm. Kostel je vystaven v novogotickém stylu. Na tympanonu hlavního portálu kostela je vyobrazena Panna Marie s Ježíškem a dva andělé. Ve spodní části jsou vyryta jména vedoucích stavby. Nalevo je Víra a napravo J. Čada a E. Ječmínek. Dvoukřídle dveře osazené v hlavním portálu jsou z měkkého dřeva.<sup>58</sup>

*“Lod' kostela je podepřena šesti opěrnými pilíři jednou odstupňovanými a uzavřena polygonálním presbytářem, jenž je podepřen čtyřmi pilíři. Na každé straně je pět oken novogotického typu, v presbytáři jsou tři okna. Na evangelní straně je za třetím pilířem vedlejší vchod. Tento má jednoduché dveře z měkkého dřeva. Střecha lodi je polovalbová a na svém konci nese sanktusníkovou vížku s jehlancovitou střechou. Vížka má po stranách plechové větrání.”<sup>59</sup>*

---

<sup>58</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.33.

<sup>59</sup> Tamtéž. S.33- 34.

### 3. POPIS INTERIÉRU KOSTELA DO DRUHÉHO Vatikánského koncilu

#### 3.1. Popis liturgického prostoru

O tom, jak vypadal vnitřní prostor kostela na počátku 60. let, se dozvídáme především z tzv. Anonymního rukopisu uloženého na faře a také z farní kroniky č. 6. Rukopis obsahuje podrobný popis lodi kostela, píše se v něm: „*Lod' je velký shromažďovací sál. Dole běží sokl temně červený o výšce 29 cm. Strop lodě ztvárňuje 5 polí žeberních kleneb, které se scházejí v kruhových svornících, jen málo vyznačených. Kolem nich je pestrá rozeta geometrických a rostlinných ornamentů. Žebra zapadají do malé římsičky, složené z oblouku a iónské simy. Od římsičky vede malovaný sloup s hlavicí akantových listů a dřík bez patky ztrácí se v soklu. Malované sloupy a malířská ozdoba žebroví má v každém vzbudit optický klam hmotnosti.*

*Žebra jsou zdobená na jedné straně zeleným páskem s geometrickým vzorem a křížky a širokým páskem křížků v kolečku s listovým ornamentem, na druhé straně je červený pásek s geometrickým vzorem a červený pás s vejcovodem. Kápě v rozích je zakončena květem lilie s bohatým ornamentem. Květ lilie je nazelenalý, pak je přerušen červeným páskem se zlatými křížky. Dále je složitý ornamentální pás hráškové zeleně s rostlinným ornamentem, červený pásek se zlatými křížky, žlutavý pás jetelovými křížky, červený pásek se zlatými křížky a pás hráškové zeleně, do lodi se stylizovanými růžičkami.*

*Čela kleneb tvoří 2 pásy bílé s jedním zeleným, širokým pásem s geometrickým vzorem v oddělených plochách, v nichž jsou namalovány různě stylizované růže. Špalety okenní jsou jednoduché, zešíkmené, v lodi ohraničené zlatou linkou.*

*Malíř Krupanský namaloval do klenebních kapí olejové obrazy ze života Panny Marie. Postupujeme-li od kůru, vidíme Zvěstování Panny Marie, Narození Pána Ježíše, Poslední večeři a nejsvětější Trojic. (obr. č. 5 - 8)*

*Malíř samouk Josef Káňa z Návojně 103, zaměstnanec Komunálních služeb v Brumově, namaloval do meziklenebních pásů celé Desatero.<sup>60</sup> (obr. č. 9)*

**Na evangelijní straně:**

1. *Bůh tvoří světy - s nápisem: V jednoho Boha věřiti budeš!*
2. *Možšíš ukazuje desky Desatera: Nevezmeš jména Božího nadarmo*

---

<sup>60</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu (viz str. 41.)

3. *Mše svatá v katakombách při pozdvihování. Druhý kněz podává knihy: Pomni, abys den sváteční světil!*

4. *Svatá rodina Nazaretská: Cti otce svého i matku, abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na zemi.*

5. *Kain a Ábel a Bůh ukazuje na knihy Desatera: Nezabiješ!*

**Od kůru k presbytáři:**

6. *Susanna a starci: Nesesmilníš!*

7. *Heliodor vyloupil chrámovou pokladnu: Nepokradeš!*

8. *Daniel obhajuje Susannu: Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému.*

9. *David a prorok Nathan (Uriáš poslán do boje, aby David mohl žít s jeho ženou): Nepožádáš manželky bližního svého.*

10. *Král Achab chce vinici Nábotovu: Aniž požádáš statku jeho.*

*Výjevy jsou namalovány dle předlohy: Písmo svaté v obrazech ale figurálně jsou lepší než Krupanského.<sup>61</sup>*

*Nad křížovou cestou, nad každým zastavením, namaloval malíř Káňa svazek bílých lilií. Na kůru namaloval dva anděly, kteří nesou pás s nápisem: Sláva na výsostech Bohu. A dole pak po každé straně trsy sedmikrásek. Na stropě je šest světlíků zakrytých vyřezávaným ornamentem v plechu. Dlažba v lodi je kachličková, žlutavého tónu s ornamentem žlutých a černých křížů. Borduru má s pásů kosočtverců s křížky.*

*Lod' zakončuje kůr. Kůr pro varhany a zpěváky v chrámové lodi drží 2 masivní pilíře a 2 polopilíře bez hlavic. Nahoře je ohrazen poprsníkem, jenž má 12 polí, které jsou od sebe odděleny laťovkami. Zakončuje je římsa. Vše je hnědě natřené. Podkruchtí je vyběleno a má uprostřed symbol Pax. Olejový sokl je do výšky 1,5m.<sup>62</sup>*

*Presbytář je oddělen od lodi 2 schůdky: výška-14 cm a šířka-28 cm a vítězným obloukem. Presbytář i s vítězným obloukem má 28 cm sokl, natřený olejovou barvou. Rozpětí vítězného oblouku je 6,50 m. Vítězný oblouk je hranolově okosený. Vpředu má špaletu s jedním ústupkem a je ohraničen obloukem. Tónován je okrově. Uvnitř vítězného oblouku v průpletových obdélníkových polích se střídá malba stylizované lilie se stylizovanými růžemi. V dřívku nad soklem vítězného oblouku je 80 cm vysoký pás, napuštěný olivovou barvou. Vpředu vítězného oblouku je stěna do výše 1,5m pomalována naznačenými kvádry se zelenými palmami. Nad kvádřím je pásek*

---

<sup>61</sup> Tamtéž. S. 41-42.

<sup>62</sup> Tamtéž. S. 42.

s geometrickým vzorem, za ním úzký červený pásek se zlatými křížky, širší pás s rostlinným ornamentem, červený úzký pásek se zlatými křížky a poté následuje pásek s geometrickým stavebnicovým vzorem. Nad ním je širší věnec půloblouků se stylizovaným rostlinným ornamentem. Vše nakonec ohraničuje trnový motiv. Vítězný oblouk celkově ohraničuje červený pás a krajka gotických lilií.

Nad touto výzdobou stojí postavy sv. evangelistů. Na evangelní straně od okna sv. Lukáš se svým symbolem býka, sv. Jan s orlem, na epištolní straně od okna sv. Matouš s člověkem a sv. Marek se lvem. Nad nimi se vznáší anděl s palmovou ratolestí a další tři andělé s pásem, na němž je nápis: „Já jsem vzkříšení a život.“ Na epištolní straně je podobný výjev s nápisem: „Já jsem dobrý pastýř.“

Uprostřed vítězného oblouku je zobrazení Ježíše Krista vstupujícího na nebesa, po každé straně se dvěma adorujícími anděly a hlavičkami andělů v mracích.

Presbytář zakončuje chrám polygonálním závěrem. Klenební žebra se scházejí v kruhovém klenáku. Presbytář je rozdělen balkonní profilovanou římsou, jejíž první článek je zešíkmený.

Dole je 22 cm vysoký sokl. Presbytář je „oblečen“ 2,13 m dlouhým kobercovým závěsem na malovaných konsolách. Začíná nahoře žlutým páskem, na němž se střídají zlaté křížky a stylizovaný květ. Pod ním se vine perlovec a dále již začíná samotný temně červený kobercový závěs s ornamentem lilií, zlatým symbolem Marie a žlutými křížky. Na spodní straně je zakončen perlvcem s trásněmi.

Před oltářem na obou stranách na koberci je namalován vždy jeden zlatý kříž v zeleném věnci.

Klenební profilovaná žebra spadají až na římsu, kam přecházejí bez jakékoli přípory nebo konsol. Žebra jsou ohraničena z obou stran malířsky zeleným dekorativním provazcem, širším červeným pásem protkaným zlatými křížky a geometrickým vzorem. Ukončuje je červený pás perlovec v hráškové zeleni a vejcovce. Rohy kápě a meziklenebních pásů jsou krásně ornamentálně vyzdobeny.<sup>63</sup> Je to jako veliký květ lilie. Okraj tvoří hnědý pás se světlými tečkami, nejvyšší část květu zdobí listový a růžový ornament, poté tři malé pásy: zelený, červený se zlatými křížky a ještě zelený. Pak následuje další širší zužující se plocha se žlutým geometrickým ornamentem, která je opět ohraničena třemi pásy. Spodní část tvoří zelený rostlinný motiv, uprostřed přeřatý bílou pilovou linkou,

---

<sup>63</sup> V dolních rozích kápí novogotické klenby

*Žebra nad římskou jsou též malířsky zdobená třemi příčnými pásy: dva okrajové zelené pásy, mezi nimi je červený se stylizovanými růžemi. Mezi sebou jsou odděleny bílým pletencem a zeleným páskem. Žebra jsou dále zdobeny zlatou linkou, spoje zdůrazněny bílým páskem.*

*Svorník je hluboce modelován a na jeho dně je zlaté gotické IHS. Na kruhu je geometrický ornament kosočtverců a kroužků s barevnými sklíčky. Obvodový kruh je zdoben i s přilehlými částmi klenebních žeber barvenými pásky vlnovky, kruhem žlutého perlovce, širokým barevným kruhem prolamovaných pásků, vazák ukončuje věnec stylizovaných lilií, načech zlatými paprsky se ornament rozstříkuje do klenebních polí. Meziklenební pásy jsou zamalovány modrou oblohou s mráčky a hvězdičkami. V kápi klenby je zobrazena Panna Maria s Ježíškem, k níž se ve svých potřebách s důvěrou utíkají Valaši. Čtete nápis: „Pros za nás každou hodinu!“*

*Klenební pole na bočních stěnách jsou zdobena širokým zeleným pásem s linkami.*

*V presbytáři jsou na podlaze dlaždice 17 x 17 cm. Stupně jsou z krémových dlaždic a další plochu tvoří koberec s bordurou červeného pletence. Dlaždice mají černé osmiúhelníky, v rozích styku kosočtverce s výplní modrých a žlutých křížků.<sup>64</sup>*

Tento bohatý popis našeho kostela nám dává možnost poznat, jak s největší pravděpodobností vypadal na počátku 60. let. Rukopis psal jistý člověk poměrně laicky, ale vzhledem k tomu, že kromě několika málo fotografií se nedochovala žádná památka na to, jak kostel vypadal v období před koncilem, je to opravdu vzácnost.<sup>65</sup>

Z farní kroniky č. 6 se dozvídáme, jak kostel vypadal těsně před změnami, zapříčiněnými 2. vatikánským koncilem. Je zde uvedeno: „Kostel vám svou vnitřní úpravou spíše mluvil o minulosti, než aby dával podnět pro aktivní náboženský život v přítomnosti.“<sup>66</sup>

Malba v kostele byla již hodně zanedbaná, vybledlá a zaprášená. Zdi kostela byly přeplněny obrazy a kresbami. Panna Maria, patronka zdejšího kostela, byla znázorněna na 13 sochách a obrazech, ale přesto nijak zvlášť nevynikla. Obraz na hlavním oltáři byl malý a zastíněný, sám oltář pak působil jako hromada bíle natřených kamenů. Kazatelna byla umístěna ve třetině lodi, přesto z ní bylo špatně slyšet. Celkově působil interiér kostela na cizí návštěvníky hodně zastarale a ponuře, ale

---

<sup>64</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu (viz str. 39-40.)

<sup>65</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.57.

<sup>66</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.s.19.



naši farníci, hlavně starší generace, si stále říkali: „*Jak máme krásný kostel.*“ Zvenku byl kostel opravený, vnitřní prostor však potřeboval radikální změny.<sup>67</sup>

### 3.2. *Inventář kostela*

V roce 1916 byla na oltáři vystavená darovaná socha *Božského Srdce P. Ježíše*. Společně s ní pak byla instalována i socha *Srdce P. Marie*. Sádrová socha *Božského Srdce P. Ježíše* byla umístěna na evangelní straně ve výklenku hlavního oltáře o výšce 105 cm a šířce 30 cm, polychromovaná. Byl to dar z roku 1916. V roce 1936 ji opravil mistr Petrák z Valsšského Meziříčí. Socha *Srdce Panny Marie* byla umístěna na epištolní straně hlavního oltáře ve výklenku, také polychromovaná.<sup>68</sup>

Po stranách kazatelny byly umístěny: Obraz *svatého Františka z Assisi*, jak získává stigmata (100 x 65 cm) a obraz *Panny Marie Matky dobré rady* (61 x 65). Obraz sv. Františka pochází z roku 1916, u druhého obrazu je zajímavé, že se prameny na době vzniku neshodují. Jedny uvádějí, že pochází z roku 1916, jiné z roku 1944 nebo 1946.<sup>69</sup> V roce 1924 byla pořízena v Olomouci dřevěná soška *Pražského Jezulátka*. Jezulátko bylo oděno v bílém saténu s barevnou výšivkou. Soška byla ponechána v sakristii a používala se především při vánoční výzdobě kostela. Dále byla v kostele dřevěná soška *Vzkříšeného Spasitele* z r. 1926.

Dalším z vybavení kostela byl prapor „*Orla*“ a vlajka „*Omladiny*“, které posvětil v roce 1933 duchovní správce ThDr. Vincent Kovář.<sup>70</sup> V roce 1935 se mohl kostel pyšnit novými zvony, zvonem *sv. Josefa a sv. Jana Křtitele* (259 kg). V tomtéž roce přibýly darované sochy - *socha sv. Terezie a sv. Antonína Paduánského*. V roce 1936 posvětil Dr. Klement Žůrek z řádu premonstrátů varhany z Kutné Hory. Dalším darem pro kostel v roce 1936 byla socha *bl. Anežky České* od neznámého dárce a socha *sv. Josefa* od pana Karla Marka ze Zlína, jež byla vyrobena byla firmou Malík z Brna. V tomtéž roce svaz katolických žen koupil figurální valašský betlém, který byl údajně velmi zdařile provedený, později do něj byl zaveden elektrický proud. O rok později

---

<sup>67</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.s.19.

<sup>67</sup> Tamtéž. S. 20-22.

<sup>67</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.59.

<sup>68</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Sochy.

<sup>69</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Obrazy

<sup>70</sup> Vincent Kovář působil v Nedašovské farnosti jako duchovní správce v letech 1928-1934

Srov. NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.S.82.

bylo v kostele posvěceno šest nových korouhví a obraz *Panny Marie Růžencové*. V tomtéž roce, tedy v roce 1937, byla kostelu darována socha *Dobrého Pastýře*, která byla umístěna na bočním stolku v presbytáři. Další obraz byl darem z roku 1937, jedná se obraz *sv. Karla Boromejského*, dále obraz *Panny Marie Sedmibolestné* a *Panny Marie Neposkvrněného početí*. Tento obraz přinesl do kostela jako dar malíř Josef Káňa z Návojně.<sup>71</sup> V roce 1938 byly posvěceny dva nové zvony „Marie“ a „Františka“. Obraz *sv. Ludmily* (obr. č. 10) byl umístěn na epištolní straně v presbytáři. Znárodněl sv. Ludmilu, jak učí svatého Václava štědrosti pod stromem, na němž visí kříž. Kněz zatím učí děti náboženství. Namaloval jej mistr Norbert Pokorný, který jej přivezl do Nedašova v květnu 1940.<sup>72</sup> Obraz *Krista Krále* rovněž od Norberta Pokorného visel na epištolní straně v presbytáři a je datován do roku 1942.<sup>73</sup> V roce 1942 kostel o zvony přišel, ponechán byl pouze sanktusník. Ke kostelu patří také misijní kříž, který byl slavnostně přinesen ke kostelu krojovanými ke konci roku 1943 při závěrečném rozloučení s misionáři.<sup>74</sup>

*Socha Panny Marie Svatohostýnské* (obr. č. 1) je přesnou kopií P. Marie ze sv. Hostýna od akademického sochaře Kubíčka z Olomouce. Je vytvořena z lipového dřeva v lazurových barvách modré, červené a smetanové. Socha je posazena na abaku mraků a zlatém měsíci. Výška sochy je 135 cm a šířka 45 cm. Panna Maria má na hlavě bílý šátek a Ježíšek v rukou drží blesky. Mají na hlavě pozlacenou korunku se štítkem, na němž je vyobrazen český lev. Vzadu za sochou jsou dvě řady silně pozlacených trojprasků v rozpětí 44 cm. V roce 1944 byla umístěna na hlavním oltáři, později v kostelní lodi.<sup>75</sup> V roce 1944 daroval pro kostel tuto sochu továrník Antonín Kroutil z Holešova. Nyní je nainstalována nalevo v hlavní lodi kostela. Díky této soše farář František Půček prohlašoval o Nedašovu, že je to: „Malý valašský Hostýnek“. V roce 1945 byly pořízeny nové hodiny na věž. V sakristii byla umístěna soška *sv. Vojtěcha*, která se řadí do roku 1947. Obraz *Valašský betlém*, který byl pověšen v presbytáři na evangelní straně, je kopií známého triptychu: *Valašský betlém* od Adolfa Liebschera (1857-1919)<sup>76</sup>. Hlavním motivem je *Narození Páně* (61 x 77 cm). Po stranách se

---

<sup>71</sup> Tamtéž.

<sup>72</sup> Tamtéž.

<sup>73</sup> Tamtéž.

<sup>74</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.42

<sup>75</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Obrazy.

<sup>76</sup> Adolf Liebscher byl významným dekorativním malířem, který působil u nás na několika stavbách. Vytvořil také „Valašskou Madonu“, které je v chrámu na Radhošti a dále Karlštějnskou Madonu.

nachází *Panna Maria se sv. Josefem hledající přístřeší* (61 x 38 cm) a *Andělé se zjevili pastýřům* (61 x 38 cm). Autorem je malíř Norbert Pokorný z Tišnova, který je dodal 6. června 1951. Jedná se o dar od Františka Půčka. Na zadní straně je okrasným písmem napsáno: „Z vděčnosti Panně Marii za ochranu po dvouletém vězení věnuje nedašovskému chrámu Páně P. František Půček, nedašovský panáček 6. 6. 1951 - 42 let od posvěcení základního kamene zdejšího chrámu Páně.<sup>77</sup> Nové zpořádání byly do kostela pořízeny v roce 1951, vyrobil je umělecký stolař Josef Sedláček z Olomouce. Původní zpořádání tvořilo klekátko s vysouvací deskou, ve které je okénko s mřížkou. V roce 1955 byla kostelu darována soška *sv. Judy Tadeáše*.<sup>78</sup>

### Misijní kříž

Z tzv. Anonymního rukopisu se dozvídáme, že dne 17. 10. 1943 byl připraven materiál pro vytvoření misijního kříže. Díky obětavosti pana správce Fr. Búbely a jeho synovce Fr. Fojtíka z Nedašovy Lhoty č. 52 byl připraven na závěr misie, který proběhl 7. listopadu 1943. V tento den neslo dvanáct mládenců oblečených ve valašských krojích ověšený kříž a před nimi šlo v průvodu dvanáct děvčat v jupkách. Poté následoval slavnostní obřad s posvěcením kříže. V roce 1947 klempířský mistr, pan Loucký z Brumova, na kříž připevnil ochrannou stříšku z plechu. V roce 1957 František Fojtík z Nedašovy Lhoty natřel kříž barvou. Poslední zmínka o historii kříže se váže k roku 1969, kdy P. Josef Martinec dal kříž opravit. Staré barevné nánosy nechal odstranit a nechal vyniknout jeho přírodní barvu. Kříž nechal pouze nalakovat.<sup>79</sup>

### Křtitelnice

Během roku 1920 byla do kostela osazena křtitelnice (obr. č. 2), na které pracovali J. Prosecký a F. Rek se svým sochařským a řezbářským závodem.<sup>80</sup> Křtitelnice se nacházela u zdi v chrámové lodi na epištolní straně pod prvním gotickým oknem. Byla postavena na stupni se skosenými rohy, měla osmiúhelníkovou patku, která přecházela profilovanou římsou v hranolový dřík, jenž končí římsou a abakem. Na něm byla položena polygonální mísa, která pomocí složitě, široké římsy přecházela

---

Srov. TOMAN, Prokop. *Nový slovník československých výtvarných umělců*. 2. nezm. vyd. Ostrava: Výtvarné centrum Chagall, 1993, S.32-33. ISBN 80-900648-4-1

<sup>77</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Obrazy.

<sup>78</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s. 43

<sup>79</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Misijní kříž

<sup>80</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.40

v polygonální okraj dekorovaný ležatými profilovanými obdélníčky. Víko křtitelnice bylo polygonální a zešíkmené, skládalo se z osmi lichoběžníků. Stálo na něm dřevěné polychromované sousoší *Křtu Páně*. Sv. Jan stojí s křížem a Duch svatý v podobě holubice sesílá paprsky světla. Křtitelnici vytvořil umělecký sochařský a řezbářský závod: Prosecký a Ferd. Rek, Brno. Pochází z roku 1920. V roce 1936 natřel kostelník stupně křtitelnice. Na konci roku 1936 ji opravil mistr Petrák z Valašského Meziříčí.<sup>81</sup>

## Hlavní oltář

Hlavní oltář (obr. č. 3) byl ve stylu novogotickém<sup>82</sup> a byl vytvořen z hořovického pískovce.<sup>83</sup> Tumba měla jednoduchý sokl vysoký 17 cm. Ústupkem přecházela uprostřed v masivní hranol, na němž byl v kružbě vmodelovaný jetelový list. Z obou stran hranolu bylo po dvou sloupcích, které se skládaly se z patky a rovného dřívku, který byl uzavřen prstencem a přecházel v hlavici s kalichovým tvarem. Sloup uzavíral čtvercový abakus.

Svatostánek se skládal ze soklu, ústupku a hladkého blokového dřívku, který přecházel v římsu. Byl zakončen profilovanou římsou v oblouku, výžlabku. Svatostánek byl sestaven ze dvou křídel, byl pobitý mosazným plechem. Dvířka byla dekorována obloučkovým páskem z bílého plechu a stylizovanými kaštanovými listy. Uprostřed byl bílý hladký pásek a otvor pro klíček.

Retabulum bylo rozděleno na tři pole. Boční pole mělo sokl o výšce 22 cm, velkým ústupkem přecházelo do čtvercové přípony, která byla na konci zakončená římsou z oblouků. Odtud se nesly fiály, jejichž dřív byl ukončen trojúhelníky, končí čtvercovou římsou a květem. Byly zde také výklenky pro sochy, které seděly na profilovaných konsolách s jehlancovitým zakončením. Ve výklencích byly sádrové sochy *Božského srdce Pána Ježíše a Srdce Panny Marie*.

Vimperk byl ozdoben kraby a ukončen květem, jenž vycházel z malé čtvercové římsičky. Ve výklenku byl olejový obraz *Nanebevzetí Panny Marie*. (obr. č. 11) Ve spodní části dvanáct apoštolů s údivem hledělo do otevřeného hrobu, z něhož rostou lilie. Kolem obrazu je výžlabek, který byl dekorován věncem stylizovaných květů.

<sup>81</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Křtitelnice a Hlavní oltář

<sup>82</sup> Rozebrání oltáře při úpravě liturgického prostoru kostela bylo velkou částí farníků velmi negativně vnímáno, ač podle Mgr. Jana Jelínka neměl valnou uměleckou hodnotu (zmněno v audionahrávce rozhovoru ze dne 18. 3. 2015)

<sup>83</sup> Tento kámen měl zůstat ve své přírodní podobě. Problém ale nastal v okamžiku, kdy nějaký horlivec celý oltář nalakoval bílým lakem a tím uzavřel dýchání kamene. Myslel, že se tak bude oltář lépe umývat, ale opak byl pravdou. Špína se zažrala tak hluboce, že nešla umýt vůbec. Srov. Tzv. „Anonymní rukopis“

Nad ním vystupoval profilovaný oblouk. Svatostánek s retabulem spojovaly šikmé profilované obdélníky s římsou, která byla položená níže než římsa svatostánku. Tím bylo docíleno členitosti.<sup>84</sup>

### **Boční oltář**

Stupeň bočního oltáře byl z měkkého dřeva, natřený šedou barvou. Celý oltář pak byl natřen bílou barvou a sloužil také jako Boží hrob. Z toho důvodu byla na tumbě naznačena skála. Na okrajích se nacházely zlaté řezby rákosu. Uvnitř leželo sádrové tělo Krista. Byl uzavřen dřevěným krytem, který byl dekorován řezbou kříže. Tumba přecházela římsou v mensu. Uprostřed byl usazen svatostánek s profilovanými dvířky. Dekorován byl zlacenou řezbou Beránka s vykupitelskou korouhvičkou na knize života se sedmi pečetěmi. Oltář vytvořil umělecký sochařský a řezbářský závod Jana Procházky v Příbrami u Svaté Hory. Dne 20. března 1924 byl oltář, rozložený v pěti bednách, odeslán do Nedašova. Dne 3. dubna 1924 byl nainstalován do kostela.<sup>85</sup>

### **Zpovědnice**

Zpovědnice (obr. č. 4) byly vyrobeny ze dřeva, skládaly se ze tří dílů a měly pseudogotickou podobu. Byly umístěny na soklu, který je zdoben pískalovým věncem. Ze soklu vystupovaly čtyři sloupky, na jejichž kanelovaném soklu stála patka s talířovým prstencem. Rostly nahoru dříkem a byly ukončeny pozlacenou kompozitní hlavicí. Na sloupcích byly umístěny čtyři fiály. Tři části zpovědnice měly tvary gotického okna s vimperkem. Střecha zpovědnice byla šupinovitá. Střední dvířka měla uprostřed znázorněno Desatero. Gotický oblouk byl zastřen fialovou rouškou. Střední část byla polstrovaná. Z každé strany byla dvířka, kam přichází věřící. Ve spodních částech se nacházel profilovaný čtverec s jednoduchým ornamentem. Na dvířkách byl znázorněn kříž se stříškou, který byl podepřen z každé strany třemi pruty.<sup>86</sup>

### **Kazatelna**

Nová kazatelna byla do kostela pořízena až deset let po vysvěcení, a to roku 1927. Na zakázku ji vyrobila firma J. Proseckého z Brna.<sup>87</sup> Kazatelna byla usazena v chrámové lodi na evangelní straně. Její stříška měla tvar nedokončeného

---

<sup>84</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Hlavní oltář

<sup>85</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Boční oltář

<sup>86</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Zpovědnice

<sup>87</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.41.

osmiúhelníku zakončeného římsou, zdobena byla barevným lambrekýnem a šesti fiálami. Stříška byla podstavcem pro polygonální, stále se zužující kvádry, z nichž poslední byl protáhlý na způsob dříku. Nacházelo se v něm gotické okénko, které bylo ukončeno římsičkou a vystupoval z něj dominantní zlatý kříž s liliovým zakončením. Vnitřní strana stříšky byla vytvořena pomocí profilovaných zlatých oblouků. Jen v posledním poli byla letící stříbrná holubička posazena na zlatých paprscích, jež symbolizují Ducha svatého. Stříšku s řečništěm spojovala ochranná tabule, která se skládala ze tří částí, dekorovaná bohatou řezbářskou výzdobou skládající se z geometrických ornamentů a ornamentů vinné révy s obilnými klasy. Tabule byla ukončena dole soklíkem a nahoře má architráv. Spodní část kazatelny tvořil sokl, dřík a hlavice. Parapet spočíval na polygonální míse, měl svůj sokl. Dřík měl pět polí gotických oken s řezbářsky bohatou výplní vinné révy. Uprostřed byl kříž nebo květinový vzor. Parapet byl ukončen římsou. Schodiště bylo složeno ze šesti částí.<sup>88</sup>

## Okna

Farář P. Jelínek si přál mít v kostele krásný interiér. Jakoby tušil, že se už dostavby kostela nedočká, objednal na zakázku kostelní okna. V roce 1911 vyjednal s uměleckým závodem B. Škardy v Brně pro malbu, leptání a broušení skla figurálně malovaná okna. V presbytáři jsou tři gotická barevná okna s hlubokými špaletami bez jiných ozdob. Dole byla geometrická architektonická výplň trojdílného gotického okna a v něm lilie, po bocích se pak linul pásek s květinovým nebo geometrickým ornamentem. Oba pásy se pak spojovaly a vytvářely nad postavou kosočtvercovou plochu, v níž se nacházely odlišné symboly. Uprostřed presbytáře je vyobrazena *Panna Maria Nanebevzatá* v oblacích s andělem, jenž drží palmu. Na stěně byl namalován nápis: „Královno nanebevzatá, oroduj za nás!“ Na evangelní straně je zobrazen *sv. Josef s Ježíškem*, jak drží lilii. Na stěně byl nápis: „Sv. Josefe, oroduj za nás!“ Na epištolní straně je *sv. Anna* s pergamenovým svítkem, jak učí Pannu Marii, na stěně se nesl nápis: „Sv. Anno, oroduj za nás!“ V chrámové lodi jsou na každé straně čtyři okna a na kůru na každé straně po jednom okně. Spodní část okna byla zdobena architektonickým gotickým *dvouokením*. Dekorována byla liliemi a žlutý provazec tvořil jeptišku. Geometrické vzory dekorovaly okna po bocích, nahoře byla zdobena rostlinným akantem a květinovým ornamentem. Postavy měly za sebou zlatý přehoz s bohatým

---

<sup>88</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Kazatelna

geometrickým ornamentem. A u každé postavy bylo napsáno: „Oroduj za nás“. Na evangelní straně jsou vyobrazeny směrem od vítězného oblouku tyto postavy: sv. *Cyřil* v mnišském rouchu je znázorněn s knihou v ruce a poutnickou holí v podobě kříže. Dále sv. *Alois* oděn v černé klerice a bílé rochetě, vyobrazen se symboly lilie a kříže. Sv. *Václav* je další postavou vyobrazenou v řadě. Na boku má meč a v ruce korouhevňi standartu. Sv. *Jan Nepomucký* oblečen v kanovníckém rouchu, drží si prst na ústech a v druhé ruce nese mučednickou palmu a kříž. Na kůru je obvyklý obraz sv. *Cecílie*. Na epištolní straně se nacházejí od vítězného oblouku tyto obrazy: sv. *Metoděj* s obrazem posledního soudu, arcibiskupským palliem a berlou. Dále sv. *Florián*, jenž hasí hořící domy. V druhé ruce drží kopí. Vedle něj sv. *Ludmila* s palmou a šálou, jíž byla zardoušena. Poté *Jan Sarkandr* hledící na kříž a poslední je vyobrazena na kůru sv. *Alžběta*.<sup>89</sup>

## Lavice<sup>90</sup>

Lavice v kostele byly vyrobeny z modřínového dřeva o délce 3,5m. Materiál na výrobu zakoupil starosta Martin Ptáček z Nedašova a starosta Jan Vaněk z Nedašovy Lhoty. Na ženské straně byly bez přihrádek a věšáků. Bočnice lavice byly vyřezávané zobákovitě. Přednice měly sedm svislých polí, která byla obdélníková. Opěradla měla tři obdélníková pole profilovaná podélně, nesly žlutou barvu a podlaha pod lavicemi byla dřevěná. Pocházely z roku 1916 a pracovali na nich stolaři Karel Šulc z Valašských Klobouk a Bařinka z Brumova. Na evangelní - ženské straně bylo sedm lavic k bočnímu vchodu a pak jedenáct lavic, stejně tak vypadaly i na epištolní - mužské straně s tím rozdílem, že na epištolní straně byly přihrádky a věšáky. Na epištolní straně presbytáře se nacházela jedna lavice z měkkého dřeva o výšce 1,6m a délce 1,51m. Její přední podélná stěna měla tři dekorační pole. Byla chrpově modře natřená s blankytnými okraji. Na evangelní straně byly dvě lavice o délce 1,5m a výšce 1,57m. Barevně byly stejně natřeny a vybarveny jako na epištolní straně. Pod kruchtou byla jedna obyčejná lavice a jedna natřená zelenou barvou. Na kůře se nacházelo po šesti lavicích z měkkého dřeva.<sup>91</sup>

---

<sup>89</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Okna

<sup>90</sup> Lavice umístěné v presbytáři byly při úprách P. Adámkem odstraněny (zjištěno z rozhovoru do místního historika a kronikáře PhDr. Aleše Naňáka)

<sup>91</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Lavice.

## Věžní hodiny

Jak se píše v tzv. Anonymním rukopise: „*Kostelní hodiny s velkým ciferníkem jsou ukazovatelem času dospělým na vesnici nebo na poli a dětem pak připomínkou, kdy už jít domů. Svým odbíjením půlhodin a celých hodin jsou měřidly utíkajícího dne. Jejich vážný úsečný tón rozbíjí noc, nese se údolím na paseky, připomíná prchavý život. Písňe je oslavují a v básních se opěvují. O vás, nedašovské hodiny, chci psát historii vašeho života.* Ještě kostel nebyl dostavěn, už byly kostelní hodiny objednány farářem Jakubem Jelínkem. Zmiňuje se o tom v dopise adresovanému dr. A. C. Stojanovi v srpnu 1911. Hodiny budou ukazovat čas na tři strany a budou bít půl a celé hodiny. Dne 27. Zář 1911 byly zhotoveny a odeslány do Nedašova věžní hodiny. Byla to první moravská výroba věžních hodin od Fr. Moravuse.<sup>92</sup>

### 3.3. Významné osobnosti spjaté s nedašovským kostelem

#### Norbert Pokorný

Rodák z Tišnova, který se proslavil již za svého života, se narodil v rodině řezníka Josefa Pokorného. Byl první syn z třetího manželství. Přesto, že v rodině neměl po kom zdědit výtvarné nadání, projevil se u něj vztah k výtvarnému umění, které po něm zdědil také jeho syn. Po dokončení základní školy se šel učit na pekaře, po skončení vojenské služby ho láska k malování dovedla až do Brna, kde se učil v ateliéru akademického malíře J. L. Šichana. Zdokonalil se zde v kresbě, malbě a stal se fotografem. Ujal se ho tišnovský starosta František Müller, který mu finančně vypomohl, aby mohl studovat v Praze. Od roku 1895 navštěvoval na AVU portrétní a monumentální malbu u profesora Sequense, po jeho smrti u profesora Pirnera. Po ukončení studií v roce 1897 se vrací do svého rodného města, kde setrvává až do své smrti. Vytvořil si tam ateliér pro malbu a fotografii. Oplýval nejen velkým talentem, ale také pracovitostí. Měl hodně zakázek jak na obrazy náboženské, tak na portréty. Důležitou prací jeho života se stal oltářní obraz sv. Mikuláše v Deblíně, kde se seznámil s Františkou, jeho budoucí ženou, se kterou měli později čtyři děti. Ve své práci se věnuje kromě portrétních a církevních maleb také krajinářství a restaurování. Namaloval oltářní obrazy např. v Lomnici, Deblíně, Vranově atd., poté se již věnoval především malbě. Naučil fotografovat svého bratra i syna. Jeho tvorba byla realistická,

---

<sup>92</sup> Převzato z tzv. Anonymního rukopisu, oddíl Věžní hodiny.



svá díla nerad vystavoval. Zemřel po dlouhé nemoci a pochován je na tisoovském hřbitově.<sup>93</sup> Je autorem řady obrazů, které jsou umístěny v Nedašově: *sv. Ludmila, obraz Krista krále, Valašský Betlém, Ukřižování Krista*.

### **František Peňáz**

Mistr Peňáz František se narodil v Pašovicích dne 6. července 1912 jako syn zemědělského dělníka Josefa Peňáze a jeho manželky. Již v obecné škole, kterou navštěvoval, se projevovalo jeho umělecké nadání jak hudební, tak především výtvarné. Od dětství se věnoval kresbě. Po skončení základní docházky odchází do učení v Uničově, kde se učí na malíře pokojů, písmomalíře a natěrače. Po ukončení začal pracovat, ale stále se nevzdával svého snu, stát se mlířem - umělcem. Snaží se napodobovat některá díla, především s náboženskou tematikou. V roce 1936 se pokusil získat práci v reklamním oddělení firmy Baťa, kde se mu nakonec jeho přání plní a je přijat. V roce 1939 se oženil a narodil se mu syn. Námětově patří nejen k významným malířům jako např. Joža Úprka, František Hlavica, ale hlavně k těm, kteří se zformovali z Baťovy školy umění, kterou založil nejprve formou uměleckých kurzů. Hlavním cílem školy byla záchrana mladých umělců před hrozící okupací.<sup>94</sup> Peňáz je opravdu talentovaný a díky tomu mu bylo svěřeno ve Zlíně v nakladatelství TISK ilustrování několika pohádkových knih. Když došlo k opětovnému otevření vysokých škol v roce 1945, odchází studovat Akademii výtvarného umění v Praze, kde navštěvuje grafickou speciálku Maxe Švabinského. Studium úspěšně zakončil v roce 1949. Vrací se na vesnici, kde tvoří podle svých představ, často náboženskou tematiku. Jeho protirežimní činnost byla dopodrobna sledována a v červnu 1952 byl pozván do Gottwaldova na vojenské velitelství. Byl zatčen a vězněn. Po propuštění byl deportován na Ostravsko, kde pracoval jako dělník ve skladu. Toto pracovní nasazení dalo podnět k vytvoření jeho nejlepšího díla, a to olejomalby Kavalerie. Po ukončení těžkých politických poměrů v r. 1968 se věnuje pouze vlastní tvorbě.

Během svého života vyzkoušel velké množství námětů a technik. Z počátku se hodně věnoval nejen kresbě, ale i rytinám náročným na zpracování. Později zůstává jen u dřevorytu a linorytu a malby obrazů především s náboženskou tematikou. Věnuje se

---

<sup>93</sup> PAVLÍK, Miroslav. *Od Veveří k Pernštejnu: slovník výtvarníků*. Vyd. 1. Železné: Albert, 2010, S.214-215. ISBN 9788073261771

<sup>94</sup> PEŇÁZ, František. *František Peňáz: akademický malíř a grafik : 1912-1996 : výběr obrazů, kreseb a grafiky z celoživotní tvorby*. 1. vyd. Editor Irena Voštová. Luhačovice: Atelier IM, 2013, s. 164. ISBN 978-80-85948-81-3.

take vitrážím oken a rád maluje květy a kytice. Jelikož má Peňáz silný vztah k náboženství a dobrý kontakt s kněžími, zabývá se později návrhy úprav interiérů chátrajících kostelů. Také v nedašovském kostele vytvořil návrhy na změnu interiéru, které podle jeho návrhu provedl malíř Josef Káňa. Vytváří také obrazy světců nebo Matky Boží a řadu obrazů trpícího Krista. Jeden z nich máme v postní době v Nedašově na oltáři. Mistr Peňáz zemřel 1. května 1996 ve věku 84 let. Je pohřben ve Velkém Ořechově.<sup>95</sup>

Byl mezi lidmi velmi oblíben. Napsal o něm starosta z Mistrovi rodné obce: *“Jsme hrdi, že byl našim rodákem, byl vzorem člověka, který si dovedl přesně vytyčit cíle a vytrvale pracovat na jejich naplnění. Přitom zůstal skromným, slušným a poctivým člověkem. V jeho přesvědčení a víře jej nedokázali zlomit ani ani výslechy StB, vězení a týrání spolu se zákazem zveřejňování umělecké tvorby, v níž reagoval nejen na výročí českých světců, ale i na aktuální morální stav naší farnosti.”*<sup>96</sup>

## Josef Káňa

Josef Káňa byl malířem a kronikářem Závřší na Valašsku. Narodil se 4. srpna 1929 v Návojně, kde strávil celý život. Měl výtvarné nadání, které bohužel nemohl rozvíjet, protože ho rodiče nebyli schopni finančně podpořit. Z toho důvodu se vyučil malířem pokojů u firmy Zápeca v Malenovicích. Po vyučení pracoval krátkou dobu se svým mistrem v Rýmařově, brzy na to jako malíř a natěrač v Komunálních službách v Brumově a Valašských Kloboukách. Odtud odešel do důchodu v roce 1989. Ještě v důchodu pomáhal svému synovi Petrovi s jeho podnikáním. Zemřel nešťastnou náhodou, když spadl při malování kaple v Kaňovicích. Byl ženatý s Annou a měli pět dětí.

Dílo, které Káňu charakterizuje, je spojeno se třemi směry - skautským, kronikářským a výtvarným. Josef Káňa založil po skončení války skautský oddíl, který fungoval v Návojně. Poté pomohl založit oddíl v Brumově, který funguje dodnes. Kronikaření patřilo k jeho oblíbené činnosti. Nejenom, že kroniky psal, ale také je bohatě ilustroval. Napsal jich několik o historii obce a okolí od pravěku až po konec padesátých let dvacátého století. Co se týká jeho výtvarné činnosti, maloval především

---

<sup>95</sup>František Peňáz, Obec Hřivínův Újezd (internet) 10.3.2015, <http://www.hrvinuvujezd.cz/index.php?-nid=4141&lid=cs&oid=2798815>

<sup>96</sup>PEŇÁZ, František. *František Peňáz: akademický malíř a grafik : 1912-1996 : výběr obrazů, kreseb a grafiky z celoživotní tvorby*. 1. vyd. Editor Irena Voštová. Luhačovice: Atelier IM, 2013, s. 165. ISBN 978-80-85948-81-3.

krajinu a chalupy v Návojně a okolí. V Nedašově se vyznačil tím, že namaloval nástropní obrazy a vítězný oblouk v kostele Nanebevzetí Panny Marie pod vedením akademického malíře Františka Peňáze. Josef Káňa daroval do kostela obraz *Neposkvrněné početí Panny Marie*. Z vyprávění pamětníků jsem se dozvěděl, že v kostele také ztvárnil *Závřšanskou Pannu Marii* (obr. č. 12). Bohužel už si nikdo nevzpomíná, ve které části kostela byla umístěna. Měl velmi osobitý styl, tzv. fládrování, nebo malbu tapet a sgrafit. Tím vyzdobil nespočet domácností a kostelů. Napsal také dvě knihy - Vršatecké pověsti a Návojské pověsti. Dodnes je zachována pracovna malíře Josefa Káni jako klubovna skalních orlů a po dohodě je možné ji navštívit.<sup>97</sup>

### **Josef Petrák**

Josef Petrák byl malířem a restaurátorem. Narodil se 28. 12. 1887 v Koněšíně u Jihlavy a zemřel 7. 5. 1953 ve Valašské Meziříčí. Po ukončení studií odchází do Vídně, kde se setkal s několika chrámovými malíři, se kterými také spolupracoval. V roce 1918 se vrací do Čech a zakládá ve Valašském Meziříčí dílnu. Zabýval se rovněž restaurátorskou činností a vymaloval řadu kaplí a kostelů.<sup>98</sup> Z rozhovoru se synem malíře Josefa Káni, Petrem, jsem se dozvěděl, že malíř Petrák se zasloužil o prvotní výmalbu vítězného oblouku kostela. V tzv. Anonymním rukopise se nachází také několik zmínek o Petrákovi. Restauroval v roce 1936 křtitelnicu, boční oltář, přezlacoval křížovou cestu atd.

### **P. František Půček**

Nelze opomenout důležitost P. Františka Půčka (30.10 1895 Hýsle, Kyjov - 21. 9. 1968 Lukov), který byl konzistoř do Farnosti Nedašov dekretován 2. listopadu 1934<sup>99</sup> a pobýval zde až do roku 1959. Během svého působení si doslova zamiloval rázné obyvatele i tento valašský kout. Během jeho bohubilé činnosti došlo ve farnosti k mnoha změnám. Byly koupeny nové zvony, varhany, došlo k odvodnění hřbitova, byly postaveny nové schody ke kostelu a ještě několik dalších věcí. Zasloužil se také

---

<sup>97</sup> MIKULCOVÁ, Marie a Miroslav GRACLÍK. *Kulturní toulky Valašskem: [323 profilů osobností Valašského království]*. Vyd. 1. Frýdek-Místek: Alpress, 2001, 391 s.,lxiv s. barev. obr. příl. ISBN 80-7218-649-3.

<sup>98</sup> *Slovník osobností východní Moravy*, Valašské athény (internet) 10.3.2015, <http://www.divadloschod.cz/val.atheny/?id=osobnosti&what=p>

<sup>99</sup> P. František Půček, Obec Nedašov (internet) 15.2.2015, <http://www.nedasov.cz/products/p-frantisek-pucek/>

o vybudování kaple v Nedašově Lhotě.<sup>100</sup> Byl donátorem soch, které neodmyslitelně patří k Nedašovu. Jedná se o sochu sv. Josefa, sv. Anny a Panny Marie, sv. Antonína Paduánského a sv. Václava.<sup>101</sup>

P. František Půček proslavil nedašovskou farnost především pořádáním poutí, které začal organizovat roku 1935, díky kterým nazval tuto farnost „malým valašským Hostýnkem“. Těchto poutí se účastnilo velké množství věřících z dalekého okolí. P. Půček byl velmi společenský a zajímal se i o život v obci. Založil tělovýchovnou jednotu Orla, Katolickou omladinu či dechovou kapelu Nedašov. Pomáhal a finančně přispíval z vlastních prostředků. Podílel se finančně na stavbě silnice v Nedašově, pomohl nejchudším občanům s pokrytím střech jejich domů. Pomohl postavit nový dům rodině Šenkeříkové a poskytl mnoho peněžních darů sociálně slabým rodinám.<sup>102</sup>

P. Půček byl věrný svým farníkům během 2. světové války a stál při nich i v těžkém období po jejím skončení. V lednu 1949 nastaly události, při kterých došlo k zadržení P. Půčka a jeho chráněnců. Nakonec skončil ve vězení, ze kterého se vrátil až po dvou letech. Během těchto událostí ukázali muži i P. František Půček neobyčejnou odvahu, odhodlání a pevnou víru.<sup>103</sup>

To, že byl opravdu výjimečným knězem, dokládá i fakt, že jmenovaly obce Nedašov a Nedašova Lhota „za zásluhy o zvelebení chrámu Páně v Nedašově důstojného pána P. Františka Půčka čestným občanem.“<sup>104</sup> Jmenování proběhlo už čtyři roky po jeho příchodu do farnosti, tedy 18. března 1938.<sup>105</sup> Tento kněz měl lidi rád a také oni měli rádi jeho. Lidé z něj skutečně cítili jeho ochotu jim pomáhat a starat se o ně. Jeho pastorační činnost v Nedašově končí 22. 7. 1959, kdy odchází do charitativního domu v Lukově,<sup>106</sup> kde zůstal až do své smrti. O jeho lásce k tomuto kraji svědčí i fakt, že je pochován v kněžské hrobce na místním hřbitově.

---

<sup>100</sup> KÁŇA, Petr a Se studií Jitky JONOVÉ. *Případ faráře Půčka: události ve farnosti Nedašov v roce 1949*. 1. vyd. Břeclav: Jiří Polach, 2012. ISBN 978-809-0507-616. S.30-31

<sup>101</sup> P. František Půček, Obec Nedašov (internet) 15.2.2015, <http://www.nedasov.cz/products/p-frantisek-pucek/>

<sup>102</sup> KÁŇA, Petr a Se studií Jitky JONOVÉ. *Případ faráře Půčka: události ve farnosti Nedašov v roce 1949*. 1. vyd. Břeclav: Jiří Polach, 2012. ISBN 978-809-0507-616. S. 31-32

<sup>103</sup> Tamtéž. S.32.

<sup>104</sup> Tamtéž. S. 32.

<sup>105</sup> Tamtéž. S. 32.

<sup>106</sup> P. František Půček, Obec Nedašov (internet) 15.2.2015, <http://www.nedasov.cz/products/p-frantisek-pucek/>

## 4. PROMĚNA LITURGICKÉHO PROSTORU PO DRUHÉM VATIKÁNSKÉM KONCILU

Stěžejní úpravy kostela se provedly z toho důvodu, že bylo třeba udělat změny bohoslužebného prostoru, jak nařizuje Druhý vatikánský koncil, a také proto: „*poněvadž víra a život z ní se daří jen v duši radostné. Více světla s více radosti při bohoslužbě i v životě, to je duch koncilu a rozkvětu*“<sup>107</sup>

Oprava interiéru kostela byla naplánována po etapách. Došlo k přemístění bočního oltáře, který byl původně posazen rovnoměrně s kazatelnou. Nyní je umístěn na místě, kde stávala lurdská jeskyně se sochou (obr. č. 13). Křtitelnice byla přemístěna z boční stěny na druhou stranu pod vítězný oblouk, kde byl původně oltářík Panny Marie Svatohostýnské.<sup>108</sup> Ta byla dána do předsíně, aby vítala lid a ukazovala cestu dopředu k oltáři<sup>109</sup>, socha Panny Marie Lurdské byla odstraněna.<sup>110</sup> Kazatelna byla snížena a bez stříšky přestěhována na levý bok vítězného oblouku. Horní část původního novogotického oltáře byla použita jako svatostánek a umístěna na druhou stranu vítězného oblouku. Malý obraz na hlavním oltáři - Nanebevzetí Panny Marie, byl umístěn na chodbu do fary. Díky tomu se ukázala krása barevného okna v kněžišti.<sup>111</sup> Akademický malíř František Peňáz z Hřivínova Újezdu namaloval olejový obraz trpícího Krista, který byl umístěn v postní době na prostřední okno v kněžišti. Byl vysoký přes dva metry.<sup>112</sup> Smyslem těchto postních úprav bylo, aby se mysl farníků obracela více ke Kristu a jeho oltáři.<sup>113</sup>

Další etapa změn nastala po Velikonocích. Dochází k celkové úpravě interiéru. Nejprve byla odstraněna střešní vazba, aby netlačila na klenbu a nedošlo k odklonu stěn. V kostele se postavilo lešení a začalo se pracovat na opravě trhlin a omítky. Do chrámové lodi byly přidány pilastry s hlavicemi, naopak z kněžiště zmizela vodorovná římsa a byla zkrácena ozdobná žebra. Oltář byl úplně rozebrán a přemístěn asi o jeden metr blíže k lidu. Změny navrhl a vypracoval akademický malíř František Peňáz.<sup>114</sup>

---

<sup>107</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.s.19-20.

<sup>108</sup> Tamtéž. S.32

<sup>109</sup> Archiv paní Anežky Holbové, *Vzpomínky na putování životem*, strojopis . S.30

<sup>110</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.s.19-20.

<sup>111</sup> Archiv paní Anežky Holbové, *Vzpomínky na putování životem*, strojopis . S.30.

<sup>112</sup> Archiv paní Anežky Holbové, *Vzpomínky na putování životem*, strojopis . S.31.

<sup>113</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.s.19-20.

<sup>114</sup> Tamtéž. S. 20-22.

Kněz sloužil tváří k lidu a bohoslužba se přiblížila laikům také proto, že byla v národním jazyce. Přesto, že změny byly konány na popud reformy církevního učení, došlo k přeměně ještě poměrně nového kostela. Je zřejmé, že pro mnoho lidí, hlavně pro ty, kteří se na stavbě kostelíka podíleli, to nebylo vůbec jednoduché.<sup>115</sup>

Došlo k radikálním změnám interiéru a především malířské výzdoby. Z původní dekorace zůstali jen někteří andělé na vítězném oblouku a postavy čtyř evangelistů se svými symboly, kteří byly zvětšeni asi o 25cm.<sup>116</sup> Nahoru, doprostřed vítězného oblouku, byl namalován obraz Krista - Vítěze, který nese nápis: „Hle přijdu brzy a moje odplata se mnou.“<sup>117</sup> Byly odstraněny malby desatera nad okny, prostřední obrazy na klenbě v kněžišti i v lodi, a také obrazy andělů a květin nad varhanami. Všechny malby, které teď vznikly nově, namaloval pan Josef Káňa z Návojně č. 103 pod vedením mistra Peňáze. Čtyři obrazy, které jsou namalovány na klenbě, jsou ztvárněny dle předlohy Doubkových obrazů.<sup>118</sup> Oltář byl očištěn od barvy. Svatostánek, křtitelnici i podstavec pod kazatelnu upravili Jiří Budík a Alois Valenta, studenti Umělecko-průmyslové školy v Uherské Hradišti.

O výmalbu kostela a elektroinstalaci se postaral Komunální podnik ve Valašských Kloboukách, lešení zajistil a postavil Okresní stavební podnik s pobočkou ve Valašských Kloboukách. Stavební a zednické práce provedli farníci dobrovolnými brigádami. Někdy jich bylo hodně, jindy téměř nikdo, ale i přesto se vše zvládalo.

Kostel se poprvé ukázal v celé kráse v sobotu 15. srpna 1970. V neděli 16. srpna byla poutní mše, při které kázal děkan Vojtěch Král z Luhačovic.<sup>119</sup>

---

<sup>115</sup> NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.s.59.

<sup>116</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.s.21-22.

<sup>117</sup> Archiv paní Anežky Holbové, *Vzpomínky na putování životem*, strojopis . S.31

<sup>118</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.s.21-22.

<sup>119</sup> Tamtéž.

## 5. REFLEXE ZMĚN VE FARNOSTI

A jaká byla odezva lidí? Co říkali na přeměny a novoty kostela? Díky farní kronice můžeme přesně zjistit, jaký názor měli na proměnu kostela: „Bylo - hlavně z počátku - dosti farníků, kteří nedovedli pochopit, že změna má prospět našemu kostelu. Nemohli se rozloučit s tím, nač byli zvyklí. Scházela správná představivost nového. Liturgické změny i přes vysvětlování nenacházely vždy dosti pochopení. Pasivní tradice považovali někteří za vrchol dokonalosti: „Kdysi se to stavělo a teď se to odstraňuje.“ „Ničí se posvátné věci“ a podobně.“ Také mladí prý přestanou chodit do kostela, když se všechno vybilí. Celkem bylo dosti řečí, s ochotou pomoci to bylo u řečníků slabší. Někteří snad vadilo, že sotva přišel do farnosti nový kněz, už se se vším hýbá. Když byl ale kostel hotov, většina řečí ustala.“<sup>120</sup>

Nakonec se kostel farníkům přece jen líbil. Ti, co chtěli dělat řeči, si vždycky něco našli, ale jako celková farnost byli spokojeni. Socha Panny Marie je vítá hned při příchodu do kostela, kostel je daleko prosvětlenější, jasnější, živější, jak se píše v kronice: „jasu je více i v očích, nová bohoslužba se může lépe rozvinout.“<sup>121</sup>

V nedašovském kostele proběhly úpravy liturgického prostoru podle nových směrnic nejdříve z celého okolí. Hodně se o tom všude mluvilo. Když přišli do kostela nějací návštěvníci, interiér se jim velmi líbil a většinou farníkům pochválili jeho krásu. A tak i ti, kteří se úprav báli, se cítili radostně a hrdě. Lepšího přijetí nových změn kostela se dostalo od mladých lidí a dětí než od starších dospělých, a to je rozhodující.<sup>122</sup>

### 5.1. Rozhovor s Mgr. Janem Jelínkem

Jan Jelínek je jáhnem nedašovské farnosti od roku 1996. Bylo to jeho velké přání. Moc se mu líbilo ještě před koncilem, když kněží a ministranti odpovídali latinsky. Působilo to na něj hodně silně a zvláště. Jak říkal, dostal se k jáhnovství paradoxně až díky komunistům. Díky jejich pronásledování a utlačování se snažil dostat na jáhenství. Pokoušel se o to už v době, kdy tady působil P. Rudolf Adámek. V roce 1989 se dostal na svatořeční Anežky do Říma, hned na to si dal přihlášku na teologickou fakultu do Prahy. A v té době se otevřel katechetický kurz v Olomouci

---

<sup>120</sup> Tamtéž. S.20-23.

<sup>121</sup> FÚ Nedašov. Pamětní kniha nedašovské farnosti. Svazek VI, 1959 – 2003.s.23.

<sup>122</sup> Tamtéž.

společně s fakultou, a tam se taky dostal. Na základě koncilu dostal povolení, ještě s panem Beňem, že mohli podávat svaté přijímání.

Při otázce, jaké byly počátky jáhnovství, se Mgr. Jelínek rozpovídal o tom, jak v té době tady u nás byl otec Jiří Gabský a farnost měla před svěcením vyjádřit, zda je schopen dělat jáhna nebo ne. Dle jeho názoru, když byl jáhnem, farnost ho ze začátku moc dobře nepřijala. Hlavně někteří farníci nemohli přenést před srdce, že je ženatý a stojí u oltáře a podává svaté přijímání.

Co se týká jeho vztahu k farnosti a zapojení ve farnosti před koncilem, tak odpovídá pan Jelínek velmi stručně, jelikož v té době chodil jako většina lidí z Návojně do brumovského kostela. Obecně se ale domnívá, že v té době se nějak do farnosti zapojit nedalo. Změny se hned do povědomí nedostávaly. I kněží s tím měli problém. Lidé se zapojovali spíš finančně nebo svou pomocí.

Mgr. Jelínek tvrdil, že změny koncilu na lidi po stránce teologické nezapůsobily tak, jak bylo původně zamýšleno. Byl to dlouhý proces, protože se lidé spíše věnovali své vlastní práci a neměli čas sledovat samotný průběh změn. Např. dlouho přetrvávalo klekání při podávání svatého přijímání. Podle jeho názoru nad tím starší generace ani nějak intenzivně neuvažovala. P. Rudolf Adámek kázal o změnách, které se postupně děly, snažil se všechno vysvětlovat, bohužel po jeho odchodu už se o tom moc nemluvilo.

Práce na kostele si vybavuje velmi podrobně. Je přesvědčen, že se o změny interiéru zasloužil zejména P. Rudolf Adámek. Za něho se začínaly projevovat závěry Vatikánu. Jednak byl svatostánek dán bokem, také došlo ke změně presbytáře a kazatelny. Viditelná byla především změna výmalby interiéru. Dříve to byly těžké malby, poté se to odlehčilo, prosvětlo. Svatostánek byl přenesen na pravou stranu, jak je nyní obraz Božího milosrdenství, a před několika lety se svatostánek vrátil zase zpět, s čímž pan Jelínek nesouhlasí. Podle něj by měl být spíše někde na boku. Nelíbí se mu, že musí stát zády ke svatostánku. Uzavřely se zповědnice a změnilo se jejich místo. Boční oltáře byly odstraněny, mohou být pouze v bočních kaplích. Došlo k odstranění řady soch a obrazů. P. Rudolf Adámek byl velmi kritizován, že nechal odstranit oltář a dal tam stůl. Co se týká obrazů a soch, nemělo by být v kostele více stejných soch či obrazů se stejnou tematikou. Domnívá se, že doteď ještě všichni nevstřebali závěry koncilu.



Tvrdí, že negativní reakce jsou způsobeny nevědomostí lidí a pozitivní se ukazují do dneška. Děkuji Pánu Bohu za to, že tady byli kněží, kteří tu byli a udělali, co mohli.

## **5.2. *Rozhovor s panem Vojtěchem Káňou***

Vojtěch Káňa se narodil 8. dubna 1937. Je bratrem malíře Josefa Káni. Na otázku, jaký má nyní vztah k farnosti a zda se nějak zapojuje, odpověděl, že se dřív snažil vypomáhat s čím bylo potřeba. Jednak při stavbě lešení, různých opravách a především díky jeho profesi upravoval terén kolem fary, prováděl výsadby květin, keřů, živých plotů. Nyní se zapojuje ještě jako muzikant, hraje na pohřbech, dušičkách, při slavnosti Božího těla či hasičské mši.

Co se týká jeho vazeb k farnosti před a během koncilu, tak pan Káňa popisuje, že v té době chodil většinou na mše svaté do Brumova, jelikož tam měl přítelkyni, svou budoucí manželku. Proto také moc nevnímal změny, které se v kostele při nedělních mších hlásily, řešily a kázalo se o nich. Ale i přesto se zapojoval manuálně, většinou při sobotních brigádách, pomáhal při stavbě lešení či výmalbě interiéru.

Na otázku, jaké byly jeho reakce na změny provedené koncilem, odpovídá převážně kladně. Velmi pozitivně hodnotí změny latinských mší na české. Neměl problém ani s podáváním svatého přijímání od laiků, údajně to velmi urychlilo podávání svatého přijímání. Co se mu ale nelíbilo, byla změna oltáře. Zničení původního oltáře bylo velkou ránou nejen pro něj. Lidé se s touto změnou nemohli smířit. V té době se o přesném dění na koncilu nedozvěděli, nebylo dokud. Až později se proslýchalo, že se oltář mohl zachovat, že nebylo nutné jej ničit. Pan Káňa ještě vzpomíná, že bylo odděláno hodně obrazů, přestěhována kazatelna, zmizelo několik sošek a bohatá výmalba, což se mu líbí. Tvář interiéru dostala světlejší ráz. Je daleko čistší, přehlednější a jasnější.

## **5.3. *Rozhovor s paní Anežkou Holbovou***

Anežka Holbová, roz. Fojtíková, se narodila v Nedašově 22. 10. 1938. Na otázku, jaký má nyní vztah k farnosti, odpověděla hodně kladně. Do kostela chodí ráda, odvíjí se to podle jejího aktuálního zdravotního stavu, ale snaží se chodit každou neděli. Vždy, když je v kostele nějaká sbírka, tak přispěje. Vždyť je to pro její děti, vnuky i pravnuky. Má dobrý vztah k farnosti i ke kostelu a víře.

A jaké vazby měla ke kostelu v době před koncilem? Ihned po položení otázky se rozovídala o tom, jak P. Půček dělal každou neděli ofjeru a její otec, když prodal krávu za 700 korun, tak vždy dal z toho 100 korun na ofjeru. Ofjery se účastnilo strašně moc lidí. Její tatínek byl ve farní radě a vzpomínala, že dědeček ještě stavl kostelní věž. V té době pomáhala spíš s květinovou výzdobou, úklidem kostela, úpravou záhonů, chystáním různých slavností.

Paní Holbová při otázce, jaké bylo její vnímání změn Druhého vatikánského koncilu a jak si vybavuje práce při proměně, nejprve vzpomněla odstranění oltáře. Vzpomíná na to, jak poslouchali radio Vatikán, ze kterého zjistili vše o dění na koncilu. Paní Holbová tvrdila, že změny přijala tak, jak přišly a neměla s tím žádný problém. P. Adámek se snažil lidem změny koncilu přiblížit, také o tom často kázal. Snažil se, aby tu změnu pochopili. Ale někteří pořád reptali. Naštěstí mu v tom pomohla také farní rada, která změny propagovala

Vzpomínala velmi stručně také na to, jak se na kostele pracovalo. Kdo mohl, tak pomáhal buď finanční podporou nebo manuálně. Změnu výmalby interiéru hodnotila kladně. Tvrdila, že malby byly již sešlé, a proto bylo třeba kostel prosvětlit a vymalovat. Změnil se i průběh zpovědi. Nejprve byly zpovědnice otevřeny a na konci zpovědi se musela políbit štola. Poté se nechaly dělat uzavřené. Lidi hodně bolelo, že se muselo odstranit tolik soch. Paní Holbovou nejvíce mrzí to, že se ztratily sochy Srdce Panny Marie a Božské srdce Pána Ježíše, které kostelu darovala její babička.

Co se týkalo reakcí farníků na změny, tak se domnívala, že to bylo různé. Někteří, když se o změnách dozvěděli, byli rozzlobení a rozzuření, nespokojení. Lidé měli největší problém s tím, že začali podávat přijímání laici, velmi špatně se s tím smiřovali, bylo z toho doslova pozdvyžení.

## ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo se seznámit s problematikou Druhého vatikánského koncilu, především ve vztahu k liturgické reformě a jejím dokumentem *Sacrosanctum Concilium*. Měl jsem se pokusit, na základě získaných místních pramenů a dokumentů, vytvořit určitý přehled snah o liturgickou úpravu kostela Nanebevzetí Panny Marie v Nedašově.

Práce je rozčleněna na pět samostatných kapitol. V první kapitole jsem se zabýval vlivem dokumentů Druhého vatikánského koncilu na liturgický prostor. Věnoval jsem se průběhu koncilu a jeho rozčlenění na čtyři etapy, dále jsem zkoumal koncilní dokumenty a příchod koncilu do Československa a místních obcí. Popsal jsem jednotlivé změny, které zde koncil přinesl. Také se v této kapitole zabývám osobností Rudolfa Adámka, který je neodmyslitelně spjat se změnami, které byly v kostele provedeny.

Další kapitola obsahuje popis kostela. Objasnili jsme zde počátky vzniku kostela, situaci před stavbou a samotný průběh, v závěru jsem se pokusil o základní popis kostela. Ve třetí kapitole se snažím vytvořit podrobný popis interiéru kostela do Druhého vatikánského koncilu. Kapitola je poměrně rozsáhlá. Je zde přepsán popis liturgického prostoru z Anonymního rukopisu a pokusil jsem se zkompletovat kostelní inventář. V závěru této kapitoly jsem chtěl vyzvednout významné osobnosti, které jsou spjaty s nedašovským kostelem. Čtvrtá kapitola popisuje liturgický prostor po změně interiéru za P. Rudolfa Adámka a v poslední páté kapitole se zabývám reflexí změn ve farnosti. Ohlasy farníků jsou popsány ve farní kronice, velmi přínosné byly rozhovory s farníky, které jsou uvedeny v závěru kapitoly.

Závěrem bych chtěl pro úplnost dodat ještě několik málo informací. Po přestavbě interiéru vlivem koncilu došlo ještě k jedné zásadní přestavbě kostela v roce 1997. Byla vedena P. Wladyslawem Ciaglo a dokončena P. Richardem Wojciechovskim, zdejším farářem, v roce 2001. Byl kompletně přestavěn celý interiér, uděláno podlahové topení, položena mramorová podlaha, nový boční vchod, venkovní schodiště s novou stříškou, nové osvětlení kostela a celé dílo bylo zakončeno novým oltářem, ambonem a křtitelnicí.<sup>123</sup> Co se liturgie týká, tak základní změna, která zde proběhla, bylo přesunutí svatostánku z bočního oltáře za hlavní oltář.

---

<sup>123</sup> FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.

## OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Obr. č. 1: Socha Panny Marie Svatohostýnské

(foto: archiv Petr Káňa)



Obr. č. 2: Křtitelnice

(foto: archiv Petr Káňa)



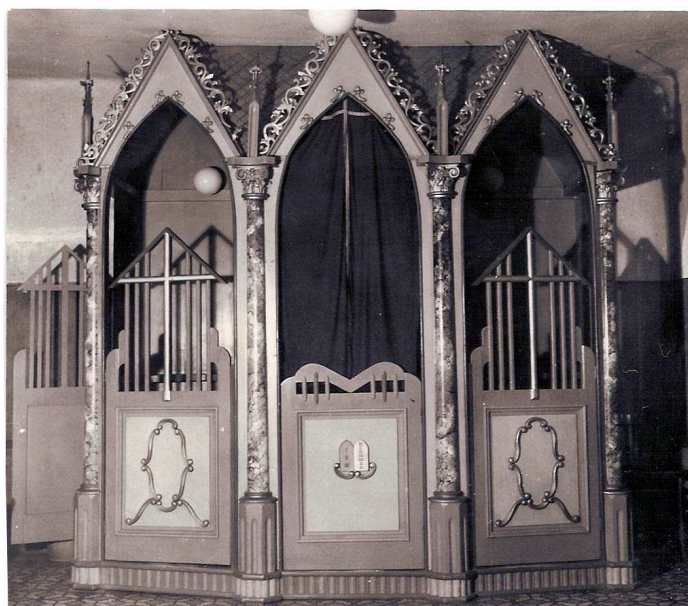
Obr. č. 3: Původní oltář

(foto: archiv Petr Káňa)



Obr. č. 4: Zpovědnice

(foto: archiv Petr Káňa)





Obr.č. 5: Zvěstování Panny Marie

(foto: archiv Petr Káňa)



Obr. č. 6: Narození Pána Ježíše

(foto: archiv Petr Káňa)



Obr.č. 7: Svatá trojice  
(foto: archiv Petr Káňa)

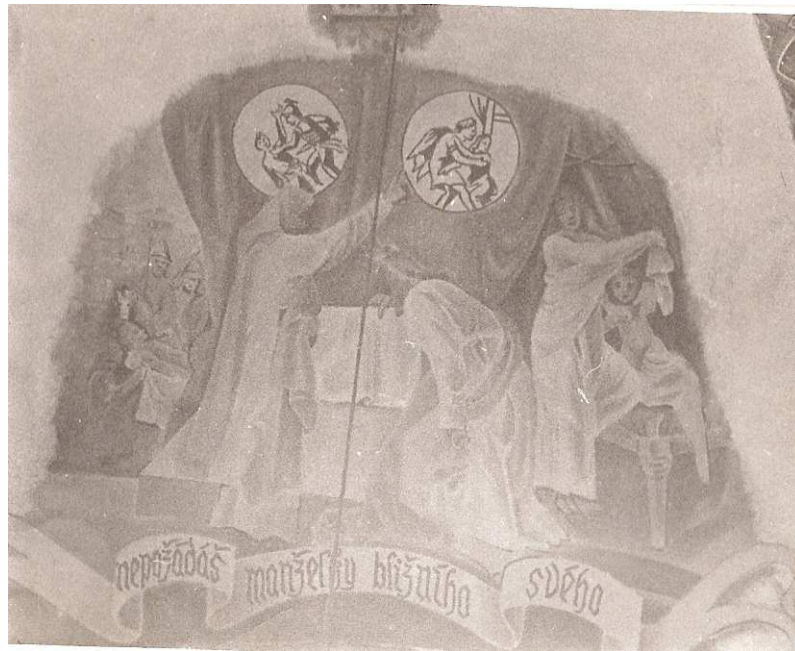


Obr. č. 8: Pohled na strop vzadu s obrazem Poslední večeře  
(foto: archiv Petr Káňa)





Obr.č. 9: Desatero  
(foto: archiv Petr Káňa)



Obr. č. 10: Obraz svaté Ludmily  
(foto:archiv Petr Káňa)

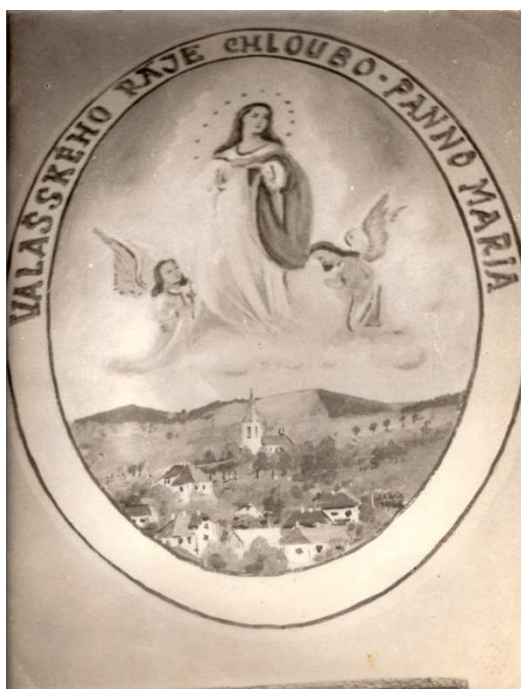




Obr. č. 11: Obraz Nanebevstoupení Panny Marie, který byl na původním oltáři  
(foto: archiv Anežka Holbová)



Obr. č. 12: Josef Káňa - Panna Maria Závřanská  
(foto: archiv Petr Káňa)



Obr. č. 13: Lurdská jeskyně

(foto: archiv Petr Káňa)



Obr.č.14: P.Rudolf Adámek

(foto: Radio proglas (internet). <http://www.proglas.cz/res/data/051/005864.pdf>.

4.4. 2015)



Obr. č.15 :Návrh malíře Peňáze na změnu chóru  
(foto: archiv Petr Káňa)



Obr. č. 16: Návrh malíře Peňáze na změnu vítězného oblouku  
(foto: archiv Petr Káňa)





Obr. č. 17: Malíř Josef Káňa při práci  
(foto: archiv Petr Káňa)



Obr. č. 18: Setkání Káni s Peňázem  
(foto: archiv Petr Káňa)



Obr. č. 19: Detailní pohled na interiér před změnami  
(foto: archiv Petr Káňa)



Obr.č. 20: Interiér před změnami Druhého vatikánského koncilu  
(foto: archiv Petr Káňa)





Obr. č. 21: Interiér po změnách Druhého vatikánského koncilu  
(foto: archiv Petr Káňa)



Obr. č. 22: Vánoční výzdoba interiéru po úpravách liturgického prostoru  
(foto: archiv Anežka Holbová)



Obr. č. 23: Současný pohled do kostela  
(foto: Lukáš Šerý)



Obr. č. 24: Současný pohled na chór kostela  
(foto: Lukáš Šerý)





Obr. č. 25: Oltář  
(foto: Lukáš Šerý)



Obr. č. 26: Zpovědnice  
(foto: Lukáš Šerý)





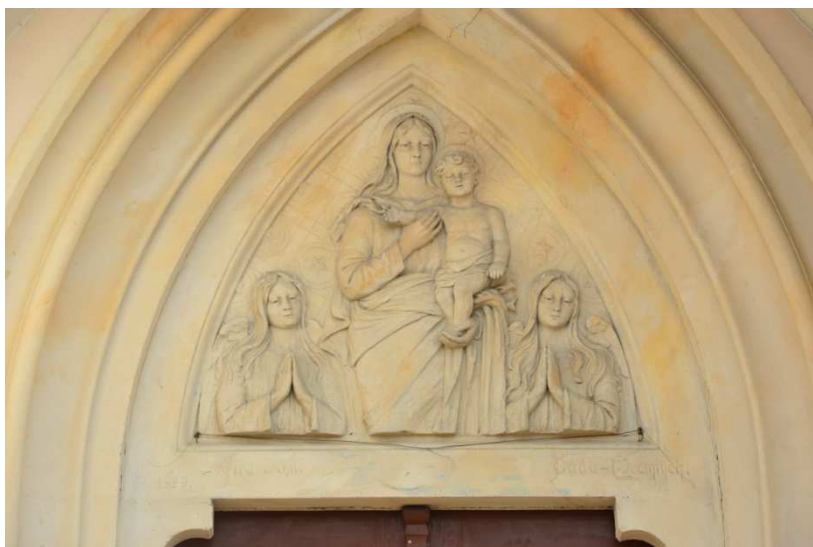
Obr. č. 27: Křtitelnice  
(foto: Lukáš Šerý)



Obr. č. 28: Současný pohled na kostel  
(foto: Josef Švach)



Obr. č. 29: Detailní pohled na vchod  
(foto: Josef Švach)



Obr. č. 30: Současný zadní pohled na kostel  
(foto: Josef Švach)



## SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

### PRAMENY:

Archiv paní Anežky Holbové, *Vzpomínky na putování životem*, strojopis . S.64.

FÚ Nedašov. *Anonymní rukopis*. Napsán mezi lety 1950 – 1960. Nalezen únor 2009

FÚ Nedašov. *Farní kronika nedašovská.*, Svazek I, 1907-1947.S.14.

FÚ Nedašov. *Pamětní kniha nedašovské farnosti*. Svazek VI, 1959 – 2003.

FÚ Valašské Klobouky. *Farní kronika 1954-1970*.

MATÝSEK, F.: *Farnost Nedašov, Nábož. Památky /Nedašov, Návojná, Nedašova Lhota/*. strojopis přepsaný prof. B. Havlíčkem, 1989.

*Pamětní kniha farnosti sv. Václava*, Farnost sv. Václava v Brumově - Bylnici (internet) 10.3. 2015, [http://www.farnostbrumov.cz/Historie\\_farnosti/seznam.htm](http://www.farnostbrumov.cz/Historie_farnosti/seznam.htm)

*Vzpomínky pana Jana Fojtíka sepsané na přání P. Františka Půčka v roce 1958*, rukopis uložen v osobním archívu paní Anežky Holbové

### LITERATURA:

BEŇO, Ján Augustín. *II. Vatikánský koncil: 1962-1965*. Nitra: RODINA, 1992.

*Dokumenty II. vatikánského koncilu*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1995, 603 s. ISBN 8071130893.

DŘÍMAL, Ludvík. Vliv koncilu na obnovu katecheze. *Teologické texty: časopis pro teologii a službu církve*. 2003, roč. 14, č. 1, s. 9-13.

*František Peňáz*, Obec Hřivínův Újezd (internet) 10.3.2015, <http://www.hrvinuvujezd.cz/index.php?-nid =4141&lid=cs&oid=2798815>

FRANZEN, August a Roland FRÖHLICH. *Malé dějiny církve*. 3., dopl. a rozš. vyd. Překlad Bedřich Smékal, Marta Rynešová. V Kostelním Vydří: Karmelitánské

nakladatelství, 2006, 398 s. Studium (Karmelitánské nakladatelství), sv. 1. ISBN 80-719-5082-3.

HAVLÍČEK, Štěpán, *Sto let liturgického prostoru*, Katolický týdeník (internet) 14.2.2015, <http://www.katyd.cz/clanky/sto-let-liturgickeho-prostoru.html>

JIRSA, Prokop. *Diskuze o liturgickém prostoru v českém jazykovém prostředí- historie a současnost*. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Th Lic.Mgr. Jan Kotas.

JANÁKOVÁ, Monika. *DÍLO JANA KOBLASY V KOSTELE SV. PETRA A PAVLA V JEDOVNICÍCH*. Brno, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce doc. PhDr. Alena Pomajzlová, Ph.D.

KÁŇA, Petr a Se studií Jitky JONOVÉ. *Případ faráře Půčka: události ve farnosti Nedašov v roce 1949*. 1. vyd. Břeclav: Jiří Polach, 2012. ISBN 978-809-0507-616.

KAŠNÝ, Jiří. Vliv koncilu na kanonické právo. *Teologické texty: časopis pro teologii a službu církve*. 2003, roč. 14, č. 1, s. 13-17.

KOPEČEK, Pavel. *Liturgie a architektura: moderní sakrální architektura v Čechách a na Moravě*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, 218 s. ISBN 978-802-4439-594.

MIKULCOVÁ, Marie a Miroslav GRACLÍK. *Kulturní toulky Valašskem: [323 profilů osobností Valašského království]*. Vyd. 1. Frýdek-Místek: Alpress, 2001, 391 s.,lxiv s. barev. obr. příl. ISBN 80-7218-649-3.

NAŇÁK, Aleš. *Kostel Nanebevzetí Panny Marie a farnost Nedašov 1909-2009*. Zlín: GRASPO CZ, a.s., 2009.

OPATRŇY, Aleš. Jak byl čten koncil v Čechách a na Moravě. In: *Teologické texty*. Praha: Královská kolegiátní kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, 2003, s. 29. ISSN 0862-6944.

O'MALLEY, John W. Styl Druhého vatikánského koncilu. *Teologické texty: časopis pro teologii a službu církve*. 2003, roč. 14, č. 4, s. 151.

PAVLÍK, Miroslav. *Od Veveří k Pernštejnu: slovník výtvarníků*. Vyd. 1. Železné: Albert, 2010, S.214215. ISBN 9788073261771

PEŇÁZ, František. *František Peňáz: akademický malíř a grafik : 1912-1996 : výběr obrazů, kreseb a grafiky z celoživotní tvorby*. 1. vyd. Editor Irena Voštová. Luhačovice: Atelier IM, 2013, s. 164 . ISBN 978-80-85948-81-3.

POLC, Jaroslav V. *Posvátná liturgie*. Řím: Křesťanská akademie, 1981. S.219-220.  
*POSPÍŠIL, Ctirad Václav. Okna dokořán- II. Vatikánský koncil očima Jana XXIII. a Pavla VI.* Radio proglas (internet) 14.12.2014, <http://www.proglas.cz/detail-poradu/2014-01-01-11-05.html>.

*P. František Půček*, Obec Nedašov (internet) 15.2.2015,  
<http://www.nedasov.cz/products/p-frantisek-pucek/>

Parte P. Adámka, Radio Proglas (internet) 14.1.2015,  
<http://www.proglas.cz/res/data/051/005864.pdf>

*Slovník osobností východní Moravy*, Valašské athény (internet) 10.3.2015,  
<http://www.divadloschod.cz/val.atheny/?id=osobnosti&what=p>

TOMAN, Prokop. *Nový slovník československých výtvarných umělců*. 2. nezm. vyd. Ostrava: Výtvarné centrum Chagall, 1993. ISBN 80-900648-4-1.

*Víš, že náš kostel*, Farnost sv. Václava v Brumově - Bylnici (internet) 10.3. 2015,  
<http://www.farnostbrumov.cz/Kostel/kostel.htm>

## **ANOTACE**

Příjmení a jméno autora: **ŠVACH Josef**

Instituce: **Katedra církevních dějin a dějin křesťanského umění CMTF UP v Olomouci**

Název práce: **Vliv Druhého vatikánského koncilu na liturgický prostor kostela v Nedašově**

Vedoucí práce: **prof. PhDr. Miloslav Pojsl**

**Počet stran: 63**

**Počet titulů použité literatury: 24**

**Počet použitých pramenů: 8**

**Klíčová slova:** farnost Nedašov, kostel Nanebevzetí Panny Marie, Druhý vatikánský koncil, Sacrosanctum Concilium, úprava liturgického prostoru, sakrální architektura, Rudolf Adámek, František Půček František Peňáz, Josef Káňa, Norbert Pokorný, Josef Petrák

Bakalářská práce se zabývá změnami liturgického prostoru kostela Nanebevzetí Panny Marie v Nedašově, které byly realizovány duchovním pastýřem P. Rudolfem Adámkem dle požadavků Druhého vatikánského koncilu. Rozsah těchto úprav byl poměrně velký, proto je popisován vývoj kostela a jeho inventáře od začátku stavby až do provedení změn. Popis kostela a inventáře těsně před změnami byl získán z tzv. Anonymního rukopisu. V práci se zmiňují o osobnostech, které se významně podílely na tvorbě interiéru a inventáře kostela

## SUMMARY

ŠVACH, Josef: *Influence of II.Vatican Council and the liturgical space of the church in Nedašov.*

**Keywords:** Nedašov Parish, the church of the Assumption of the Virgin Mary, the Second Vatican Council, Sacrosanctum Concilium, modification of the liturgical space, sacral architecture, Rudolf Adámek, František Půček, Peňáz Franz, Josef Káňa, Norbert Pokorný, Josef Petrák

The bachelor thesis deals with the changes of liturgical space in the church of the Assumption of the Virgin Mary in Nedašov. These were realized by spiritual shepherd P. Rudolf Adámek according to demands of the Second Vatican Council. The extent of these adjustments was quite large, so that is why is described the development of the church and its inventory from the beginning of construction to making changes. A description of the church and inventory just before the changes was obtained from the so-called "Anonymous manuscript". In this thesis I mention the personalities who significantly contributed to the creation of the interior and the church's inventory.